Največji slovenski dnevnik v Zedinjenih državah
Velja za vse leto ... $3.50
Za pol leta $2.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States
Issued every day except Sundays and Legal Holidays.
50,000 Readers

TELEFON: 2876 CORTLANDT. Entered as Second-Class Matter, September 21, 1913, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act Congress of March 3, 1879. TELEFON: 2876 CORTLANDT.

NO. 134. — ŠTEV. 134. NEW YORK, FRIDAY, JUNE 8, 1917. — PETEK, 8. JUNIJA, 1917. VOLUME XXV. — LETNIK XXV.

Rusija in Japonska.

POGODBA MED JAPONSKO IN ANGLIJO. — KAJ BI SE ZGODILO, ČE BI PUSTILA RUSIJA SVOJE ZAVEZNIKE NA CEDILU? — JAPONSKI PRIMANJKUJE LADIJ. — JAPONSKI VPAD V SIBIRIJO BI NE POMAGAL VELIKO ZAVEZNIŠKI STVARI.

Japonec Adachi Kinnosuke je objavil v "New York Tribune" članek, ki razpravlja o vprašanju, ali bo Japonska napovedala vojno Rusiji, ako sklene z Nemčijo separaten mir.

Članek se glasi:

— Tu imamo nabolj senzacjonalno novico, kar jih je objavil Washington: Japonska se je pogodila z Anglijo, da bo napadla Rusijo, ako preneha bojevanje z Nemčijo.

Japonska in Angleška se borita skupno z drugimi zavezniki za pravico, človečanstvo in za druge take stvari. Naenkrat se sliši, da so zavezniki sklenili tajno pogodbo, da padejo svoji zaveznici za hrbet, medtem ko je Rusija še vedno na njihovi strani.

Čuditi se je, kako mirno je ameriška javnost sprejela to vest. Zadržavala je sapo; v svetem strahu je stegnila svojo roko v višave, ko je predsednik Wilson odkril Zimmermannove spletke, da bi Japonska z Mehiko vdarila na Združene države.

Vendar je vprašanje: — Ali bo Rusija, kako se piše po časopisih, pustila svoje zaveznike na cedilu, ali bo prelomila svojo obljubo in bo prišla pod nemško gospodstvo in — kaj potem?

Nemška bi z rusko pomočjo lahko napolnila lačne in uporne želodce in bi prehranila vojake na frontah, da bi imeli več sile in volje. Kaj bi lahko Nemčija na zapadni fronti storila, ako bi imela dovolj živil, ni za zaveznike prijetna misel.

Tako stanje bi pomenilo vse. Nemčija bi lahko diktirala mir, francoska republika bi izginila in Anglija bi bila v smrtnem boju. Pod takimi razmerami bi bilo skoraj gotovo, da bi zavezniki prosili Japonsko, da pošlje armado v Evropo, da bi nemškemu prodiranju zastavila pot. Tu pa ne bi bilo več nikake bitke pri — Marni...

Tukaj pa se pokaže ena težava. Tudi če bi bila Japonska voljna poslati miljon vojakov, potrebovala bi stokrat več ladij za prevoz čet, kot pa jih ima. Kar pa bi bilo pod tem številom, bi pomenilo — smešno šalo.

Ako pride Rusija pod nemški vpliv, potem se bo borila ali prostovoljno na strani tevtonskih sil, ali pa bo k temu prisiljena. Ne bo dovolj močna, da bi mogla sama od strani gledati in ohraniti svojo nevtralnost.

Ako pa stopi v boj na strani Nemčije, kaj bo storila — Japonska? Ali bi jo napadla v Sibiriji?...

Poleg tega ne bi japonski vpad v Sibirijo nič pomagal zavezniški stvari. Ako bi se Rusija res pridružila Nemčiji in bi šla v boj proti svojim nekdanjim zaveznikom, tega Japonska ne bi mogla z vpadom v Sibirijo odvrniti.

Japonska ne bi mogla korakati skozi Sibirijo in napasti — Moskvo. Največ, kar bi mogla storiti, je, da bi zasedla ozemlje ob Amurju. To bi bil konec japonskih vojnih operacij in položaj na evropskih bojiščih ne bi bil s tem nič izboljšan.

Ali pa bi bilo za Japonsko mikavno zasesti rusko zemljo ob Tihem oceanu? Japonska bi takoj rekla "da", ako bi ji to nasvetovali njeni zavezniki, kajti to bi pomenilo osvajalno vojno in drugo rusko-japonsko vojno.

Ali pa je Japonska finančno in gospodarsko dovolj močna, da bi lahko pričela osvajalno vojno?

Socijalni politiki, kakor baron Tokahashi in profesor Tsumra bi temu na vse kriplje oponirali.

Obrežno ozemlje pa tudi ni nikaka blesteča cena; to ni dežela, kjer se cedi mleko in med. Ni čudežna dežela za poljedelstvo. Nič ni od resnice tako oddaljeno kot to.

Ko je bila bokserska vstaja na Kitajskem, je Amerika zelo kritizirala Japonsko in ji očitala, da je storila prvi korak k osvojitvi Kitajske.

Zasedanje vzhodne Sibirije po Japonski bi smatrale Združene države za rojstvo nemške države na Daljnem Iztoku. In Japonska bi bila v ameriških očeh bolj črna in tmna kot Nemčija v Evropi, kajti bila bi bliže Ameriki in je — "rumena sila".

Japonski to ne bi bilo prav.

Japonska ima pa tudi težko šolo v Koreji, kajti ni prijetno in tudi ne dobičkanosno napraviti iz dežele svojega soseda za del svoje dežele.

Gotovi ameriški listi pišejo o črnih japonskih naklepih na Kitajskem. Ako hoče Japonska vživati vse dobrote Mandžurije, ne glede na težave in stroške uprave, zakaj bi Japonska izdajala svoj dober denar za drugo stvar, ki bi vzbujala nezaupanje svojega soseda in svetovnih sil?

To ne bi bilo pametno.

Poleg tega javnost ne pozna japonske politike in zunanjega ministra visconta Motono. Motono je podpisal rusko-japonsko pogodbo leta 1907 in pogodbo 3. julija 1916. Motono je največji prijatelj Ruske.

Japonska politike se ne bo pečala s tako temnimi mislimi pod zunanjo politiko Motono.

Vse je pikantna špekulacija, ki v praktični politiki nima najmanjše opore.

Čehi proti Avstriji.

SKORAJ PO VSEH ČEŠKIH MESTIH SE VRŠE VELIKI NEMIRI. — O DEMONSTRACIJAH NA ČEŠKEM POROČA NEKA PRIVATNA BRZOJAVKA. — ČEHI IN SLOVAKI ZAHTEVAJO POPOLNO NEODVISNOST. — KABLOGRAM. — KO JE IMEL AVSTRIJSKI CESAR SVOJ PRESTOLNI GOVOR, NI BILO V DVORANI NOBENEGA ČEŠKEGA POSLANCA.

Chicago, Ill., 7. junija. — Danes so dobili tukajšnji Čehi prvo poročilo o vstaji na Češkem.

Regularne poročevalske družbe trdovatno molče o tem, položaj je pa pojasnil Jaroslav F. Smetanka, tajnik Češkega Narodnega Združenja, ki je dobil iz Pariza od dr. Edwarda Benesa sledečo brzojavko:

— Revolucjonarno gibanje na Češkem. — Veliki nemiri v Prostejovu, Moravski Ostrovi, Budjevicah in drugih večjih čeških mestih.

Pred palačo cesarjevega namestnika v Pragi je demonstriralo nad 15,000 oseb.

Češki Klub, v katerem so vsi češki poslanci, ki se nahajajo v ječi, je poslal avstrijskemu državnemu zboru sledečo spomenico:

Mi zahtevamo združitev češkoslovaškega naroda v demokratično državo, katere del naj bi bili Slovaki.

Ko je imel avstrijski cesar Karol v državnem zboru svoj prestolni govor, ni bilo v dvorani nobenega češkega poslanca.

Nemške stranke zelo obsojajo Čehe vsled tega postopanja.

Poslanec Soukup je izjavil v češkem časopisu "Pravo Lidu", da bo socjalistična stranka vedno na strani naroda ter da bo podpirala njegove težnje.

Poslanec Winter je rekel na nekem ljudskem shodu v Pragi, da je socjalistična stranka za neodvisnost Čehov in Slovakov.

Klub narodnih socjalnih poslancev je podal izjavo, v kateri odobrava rusko revolucijo in se zavzema za ameriško demokracijo.

Poslanec Klofač, ki se nahaja še vedno v ječi, je bil izvoljen načelnikom kluba Združenih čeških poslancev.

Vsi češki žurnalisti obsojajo Avstrijo in se zavzemajo za neodvisnost.

Vsa ta dejstva so povzročila na Češkem silno navdušenje.

Konference češkib poslancev s cesarjem Karolom so se končale z mogočnim fiaskom za vlado.

Iz raznih virov, posebno pa iz švicarskih brzojavk, se je doznalo da je avstrijska vlada strogo prepovedala avstrijskemu časopisju razpravljati o češkem vprašanju.

Iz Rusije.

Odbor delavcev in vojakov v Kronstadtu je priznal provizorično vlado v Petrogradu.

Petrograd, Rusija, 7. junija. — Kronstadtska zadeva je končana. Tamošnji odbor vojaških in delavskih delegatov je priznal polnomoči, podeljene obstoječi provizorični vladi.

Dne 1. junija je prevzel krajevni svet delegatov delavcev in vojakov v Kronstadtu kontrolo nad mestom in trdnjavo ter odklonil vsako poslušnost napram provizorični vladi v Petrogradu. Vladne uradnike so ostavili in uveljavili program, glasom katerega naj bi se razcepilo Rusijo v veliko število medsebojno neodvisnih upravnih središč. Socjalistični minister Skobelev, ki je bil poslan od provizorične vlade v Kronstadt, da se pogaja z ustaši, je bil kakor je videti zdaj, uspešen v svojih naporih.

Petrograd, Rusija, 7. junija. — Prometni minister Nekrasov je dal danes javno izraza svojemu zadovoljstvu radi prihoda ameriške žel. komisije ter povdarjal, da bo ta komisija Rusiji veliko pripomogla pri zopetni zgraditvi in reorganizaciji železniškega sistema. Rusija se pripravlja pa novo industrialno dobo in vsi tvorničarji ter proizvajalci premoga gledajo v neposredno bodočnost, ter skušajo izposlovati sodelovanje vlade pri zgradbi stranskih železniških prog.

Petrograd, Rusija, 7. junija. — Prvi židovski kongres v zgodovini Rusije se je sestal včeraj v tukajšnjem mestu. Pri otvoritvi je bilo zastopanih nad 500 delegatov.

Konji poginjajo.

Pariz, Francija, 7. junija. — Zelo skrbi francoske oblasti, ker je poginilo že toliko konj v južni Franciji. V nekaterih krajih jih je poginilo 60 odstotkov. Živinozdravniki ne vedo za vzrok. Domnevajo, da so konji zastrupljeni.

Norfolk, Va., 7. junija. — Vladni uradniki menijo, da so konji, katere so poslali iz Amerike na Francosko, bili zastrupljeni, ali pa so bili cepljeni s kako kužno boleznijo še predno so bili prepeljani v Evropo. Francosko podnebje jih ni moglo umoriti.

Zastonj dobite knjižico: Navodilo kako se postane državljan Združenih držav. — Pišite po nje po dopisnici na: SLOVENIC PUBLISHING CO., 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Laška komisija.

Italija mora omejiti svojo uporabo premoga in železa. — Živila so glavna in najpotrebnejša stvar.

Washington, D. C., 7. junija. — Italjanska vojna komisija je danes objavila, da se je Italija odločila omejiti na polovico svojo uporabo premoga in železa in sicer na željo in v soglasju z zavezniki. Na ta način bo Italija zadostila željam svojih zaveznikov ter tudi prihranila miljone, katere morala prej izdati za premog in železo, prihajoče iz inozemstva. Denar, ki se ga bo prištedilo s tem, bodo uporabili za nakup živil. Ta omejitev je bila glasom izjave Enrico Arlotta omogočena vsled razvoja vodnih sil v Italiji ter izločenja fabrikacije predmetov, pri kojih izdelovanju je para neobhodno potrebna. Italija je iznašla, da se lahko vse te predmete kupi v Zdr. državah in sicer za manjši denar kot jih je bilo mogoče izdelovati doma.

Vojna s podmorskimi čolni je tako zelo zmanjšala število prevoznih in trgovskih ladij, da se prevozne pristojbine in zavarovalnine naravnost vrtoglave. Laška vlada je na podlagi velikih preiskav dognala, da je stala tona amerikanskega premoga v gotovih slučajih v Italiji do sedemdeset trdih dolarjev. Isto je z železom. Tako so polagoma ugotovili, da je mogoče zmanjšati na polovico uvoz premoga v Italijo, ne da bi bila pri tem oslabšana odporna sila naroda. Vsled zmanjšanja uvoza premoga in železa se nudi veliko več prilike za uvoz živil, katerega Italija vedno bolj potrebuje kot pa gotove industrialne izdelke. Največja skrb Italije je preskrba z živili. Vsi so prepričani da more pomagati le Amerika. Vse svoje sanje stavi Italija v miljone junaških mož ob svoji dolgi in krvavi fronti ter v Združene države.

Italjanska komisija upa dokončati svoja dela tekom tega tedna. Prine iz Udine je toliko okreval da je lahko zapustil svojo posteljo.

Norveška.

Kristjanija, Norveško, 7. junija. Pred kratkim so se vršile tukaj velikanske protidraginske demonstracije, katerih se je udeležilo na stotisoe oseb.

Demonstranti so zahtevali strogo živilsko kontrolo in opozarjali vlado, naj obdrži svojo nevtralnost.

Špionažna predloga.

Washington, D. C., 7. junija. — Poslanska zbornica je sprejela danes z 88 proti 22 glasovom takozvano špionažno predlogo. Senat je predlogo že odobril in zdaj čaka samo še predsednikovega podpisa, da bo postala zakon.

Avstrijska zmaga.

Boji na Krasu se vrše brez odmora. — Lahi so izgubili silno veliko vojakov. — Napad na Ljubljano.

London, Anglija, 7. junija. — Avstrijsko vrhovno poveljstvo je izdalo včeraj o dogodkih na Krasu sledeče poročilo:

Na fronti, ki sega od Vipavske doline do morja je sovražnik neprestano napadal, toda izjalovili so se mu skoraj vsi napadi. Naše čete so zavzele z naskokom neko višino pri Jamljah. Višina je izvanredno velike strategične važnosti.

Zadnje tri dni smo vjeli nad 300 laških častnikov in nad 10,000 mož. Skoraj brez boja in prelivanja krvi smo zajeli tri laške polke in sicer: 86., 69. in 71. polk. Vsak ima približno 2000 mož.

Par laških brigad je popolnoma uničenih. Velika poljska bolnišnica, katero so napravili Lahi pri Štivanu je v naših rokah.

V neki jasni noči so napadli laški zrakoplovci Ljubljano, par notranjskih vasi, ter nekaj krajev na Koroškem in Tirolskem. Ubitih je bilo le par oseb.

Povzročena škoda ni velika.

Dunaj, Avstrija, 7. junija. — Vrhovno poveljstvo avstrijske armade poroča:

Sovražnik si na vse načine prizadeva dobiti nazaj pozicije, ki jih je izgubil na Krasu, toda dozdaj so bila vsa njegova prizadevanja brezuspešna.

Od 12. maja do včerajšnjega dne so vjeli nad 27,000 laških vojakov.

Kuba hoče konškripcijo.

Havana, Kuba, 7. junija. — Pričakuje se, da bo poziv predsednika Menocola, naj se sprejme postavo, ki določa, da naj bi se poklicalo v vojaško službo vse Kubance v starosti od 21. do 30. let dovedel do dolgotrajnih debat v kubanskem kongresu. Razpoloženje glede tega načrta je dvojno. Danes je prečitana v zbornici posebna poslanica predsednika, v kateri je priporočena ta odredba.

Veselje v Angliji.

London, Anglija, 7. junija. — Ko je dospelo sem poročilo, da se je registriralo v Združenih državah nad deset miljonov možkih, je zavladalo med Angleži veliko veselje. Vsi so prepričani, da bodo kmalo prišli prvi oddelki ameriških vojakov zaveznikom na pomoč.

Smrt nemškega zrakoplovca.

Amsterdam, Nizozemsko, 7. junija. — V boju z angleškim nasprotnikom je našel smrt slavni nemški zrakoplovec Schaefer. — Pred kratkim je bil iztrelil trideseti sovražni zrakoplov.

Narodna obramba

Po dva tedenskem pripravljanju je naborni odbor županovega odbora za National Defense pričel obširno kampanjo z 2,000 možmi nabornega bataljona.

Vsi ti bataljoni nosijo uniforme regularne armade ali mornarice, narodne garde ali mornariške milice. Ti možje v oddelkih po pet do 20 so pričeli prirejati shode po vsem mestu in dajejo informacije.

Po celem mestu se je pridobilo več kot sto organizacij, ki bodo delovale z nabornim bataljonom. Člani nabornega bataljona nastopajo po klubih republikanske in demokratične stranke.

Tudi bratovske organizacije, kakor Elk in Knights of Columbus so že zbrali po več tisoč poslušalcev. Ravno tako agitirajo razne cerkve.

Naborni bataljon deluje za vse vrste vojaške službe: za armado, mornarico, mornariški kor, mornariško milico, mornariško obrežno obrambo itd.

Člani tega bataljona ne nastopajo samo po govorniških odrih, temveč tudi med poslušalci razdeljujejo pozive in dajejo informacije in odgovarjajo na razna vprašanja.

Govorniki prihajajo iz regularne vojske in od veteranecv iz španske vojne, narodne garde in mornariške milice.

Potrebujemo pa še več govornikov. Potrebujemo več prostorov in več poslušalcev.

Zato pozivlja županov naborni odbor vse one, ki so že služili vojake in morejo govoriti in odgovarjati na vprašanja, da pošljejo svoja imena na:

Lewis K. Brown,
50 E. 42 St., New York, N. Y.

Pozivljamo tudi vse verske, politične, izobraževalne, socjalne in meščanske organizacije, da pošljejo imena svojih govornikov Mr. Brownu.

Naborna komisija pravi, da je sedaj najtežje delo, odpraviti mnenje, da se ni treba prijaviti onim, ki so se registrirali 5. junija. — Registracija ni nikogar vpisala v kako posebno vrsto vojaške službe. Zato imajo mladeniči še vedno priliko, da si izvolijo vrsto vojaške službe, ki jim najbolj ugaja.

V francoskem vodovju.

Ameriške bojne ladje so prišle na Francosko. — Spremljale so velik prevoz žita za amer. vojsko.

Pariz, Francija, 7. junija. — Uradno se poroča iz Pariza, da so prišle ameriške bojne ladje na francosko obrežje, kjer so sedaj zasidrane. "Le Matin" naznanja, da so ameriške bojne ladje spremljale več tovornih ladij z žitom. Žito je namenjeno za ameriško armado, ki bo šla na Francosko.

Francoska poročila pravijo, da so Francozi priredili ameriškim ladjam prisrčen sprejem. Vsi pariški listi pišejo, kako se francoski narod veseli, da je Amerika dejansko pokazala, da hoče pomagati Franciji.

Vlada je dala uradno dovoljenje, da se sme objaviti v časopisih, da se delajo velike priprave za sprejem ameriških čet in pripravljajo prostore, kjer se bodo nastanile ameriške čete.

Odločili so se že prostori za tabore; pripravili so planjave za letalni kor in izdelan je popolen načrt za Pershingovo ekspedicijo, kadar koli pride na Francosko.

Razdelitev Avstrije.

Avstrija se mora razkosati. — Italija pravi, da je Avstrija srednjeveški ustroj in ne sme več obstajati.

Rim, Italija, 7. junija. — Italija se boji, da zavezniki ne razumejo ene stvari svojih želja. Potrebno je, da se sedaj pove, da večina Lahov želi, da se Avstrija — razdeli.

— Austria delenda est! — Avstrija mora biti uničena, je splošna laška zahteva. Avstrija je v primeri z Italijo nazadnjaška in preostanek iz srednjega veka. Z vsakim dnem je postajala absolutnejša. Avstrija je zbirka mnogoštevilnih narodov, katere vladajo nemški politiki kruto in suženjsko ter brez volje narodnih zastopnikov in na neustavni način.

To je bilo dokazano v sodnijski obravnavi proti dr. Adlerju, ki je umoril avstrijskega ministrskega predsednika grofa Stuerghka. Ta obravnava ni pred svetom pokazala nič dobrega o Avstriji, ki je obešala, morila, požigala in streljala svoje lastne podanike.

Vladajoča hiša je najbolj okrutna izmed vseh vladajočih hiš. — Umrli cesar se ni strašil krivice in intrig, samo da je dosegel svoj namen.

Gotovi angleški in francoski pisci — in temu se Talijani ne čudimo — pravijo, da je potrebno, da še nadalje obstoji Avstrija; tudi po vojni.

Tega pa Italija odločno ne mara. —

Vesti iz Švice nam pripovedujejo, da si Avstrija zelo prizadeva, da bi pri svojih sovražnikih dobila ugled. Cesar Karol s posredovanjem grofa Bernstorffa, katerega smatrajo za vzor-demokrata, hoče pokazati svetu, da je Avstrija — demokratična država.

Zavezniki nameravajo osvobediti Češko in Hrvaško in Galicijo priklopiti poljski državi; ravno tako hočejo vzhodno Ogrsko dati Rumuniji. Toda cesar Karol poskuša prepričati svet, da si narodi v teh deželah ne želijo, da bi bili ločeni od Habsburžanov.

Vidi se pa, da poskuša mladi cesar, bodisi navidezno ali pa v resnici odtegniti svojo državo — nemškemu vplivu. To je vzrok, zakaj je moral Tisza odstopiti.

Karol hoče svet prepričati, da je bila Avstrija, ki je v resnici začela to nesrečno vojno, zapeljana po Nemčiji.

Italija je prepričana, da svet tega ne bo vrjel. Mnogo Italjanov je presenečenih (saj bodo še bolj predno se bodo ohladili vroči njihovi možgani!) — in žal jim je, da zavezniki nikakor še ne spoznajo pravice lahških aspiracij. — (So li želje po slovenskih deželah pravične?)

Italija ima zelo težavno stališče v tej vojni. Italije se bolj boje kot pa jo ljubijo.

Mi smo sedaj v položaju, kot kdo, ki ima nekaj odkritih sovražnikov in nekaj na pol toplih prijateljev.

Mnogo tujcev je mnenja, da je bila Italija spočetka nevtralna in je pozneje šla v vojno samo iz sebičnih namenov, da je naše vojevanje pristransko in da so naše narodne težnje egoistične ter nevarne za prihodnji svetovni mir.

Nakup železniških voz.

Obrambni svet je nasvetoval vladi, naj bi nabavila 100,000 železniških voz, katere naj bi razdelila po posameznih železniških progah te dežele.

Pošiljateljem denarja.

Kakor že znano, ne sprejemamo nič več denarja za izplačila v Avstriji, Ogrski in Nemčiji.

Lahko pa vedno še izposljujemo izplačila vojnim ujetnikom in drugim v Rusiji, Italiji in Franciji, kakor tudi onim ljudem na Primorskem, kateri živajo v krajih, ki so zasedeni po laški armadi.

Kadar pošljete denar, priložite tudi dopisnico ali pismo vojnega ujetnika ker nam s tem pomagate sestaviti pravilni naslov.

TVRDKA FRANK SAKSER,
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

"GLAS NARODA"

(Slovenian Daily.)
Owned and published by the
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(a corporation.)
FRANK SAKSER, President. LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of Business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Za celo leto velja list za Ameriko in Canado	$3.50	Za celo leto za mesto New York	$5.00
Za pol leta	2.00	Za pol leta za mesto New York	3.00
Za četrt leta	1.00	Za četrt leta za mesto New York	1.50
		Za inozemstvo za celo leto	6.00

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvzemši nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA"
("Voice of the People")
ossued every day except Sundays and Holidays.
Subscription yearly $3.50.

Advertisement on agreement.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo.
Denar naj se blagovoli pošiljati po — Money Order.
Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.
Dopisom in pošiljatvam naredite ta naslov:
"GLAS NARODA"
82 Cortlandt St., New York City.
Telefon: 2876 Cortlandt.

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS MEMBERSHIP LABEL

Posojilo "za svobodo".

Bral sem v hrvatskih listih, da je Narodna Hrvatska Zajednica s sedežem v Pittsburghu, Pa. podpisala za $100,000 posojila za 'svobodo'; Hrvatska Zajednica s sedežem v Chicago, Ill. za $25,000.

Od naših Jednot pa dosedaj še ni sluha ne duha, da bi kaj ukrenile v tem oziru. Naša dična J. S. K. Jednota ima nad $115.000 naloženih po raznih bankah in te dajejo le po tri odstotke, sedaj bi pa lahko denar naložili za posojilo za svobodo po tri in pol, kar pomeni pri vsakem tisočaku $5.00 več in ti bondi so gotovo še bolj sigurni, nego marsikaka mala banka.

Zagotavlja se tudi, da bode zakladničar Združenih držav kasneje izdal nove bonde, kateri bodo dajali po štiri in morebiti celo po štiri in pol odstotkov. Sedanje bonde po tri in pol se bode lahko zamenjalo za bonde, ki bodo nesli več obresti.

Ali ne bi bilo lepo od nas Slovencev, da bi na primer J. S. K. Jednota kupila saj za $25,000, ta svota nam daje zdaj letno le $750 obresti, bondi za svobodo bi pa dajali $125 več, ako bi jih pa kasneje zamenjali za nove bonde, ki bodo nesli po štiri od sto, bi dobili $250 več obresti na leto.

Ni pa tu le govor o večjem dohodku, pač pa povdarjam, da nas veže nekaka dolžnost priskočiti sedaj vladi Združenih držav na pomoč; to dolžnost nam nareka tudi **hvaležnost do naše nove domovine.**

Zato bi rad videl, da se glavni odbor **naše** dične J. S. K. Jednote dogovori z gospodarskim odborom in vzame za kako večjo svoto teh bondov. Pomislekov ni potreba nikakih, saj ta svota, za katero bi kupili te bonde in morebiti kasneje zamenjali še za večje obresti neseče, bi bil dober rezervni sklad.

Ne zaostanimo za drugimi narodi, s ponosom se ozirajmo na naše sosedne brate Hrvate, ki so tako velikodušno priskočili na pomoč Združenim državam.

F. S.

Izza kulis vojne.

Skoro cela tri leta je nosila Francija vse težave velike vojne. Danes se bori z isto odločnostjo kot prvi dan, a ni več ona, ki je bila takrat. Poleg velikanskih vojaških izgub postaja zdravstveno stanje prebivalstva vedno bolj vznemirjajoče. V tem oziru je treba rešiti tri probleme in sicer brez vsakega odlašanja.

1. Razširjenje jetike je zavzelo iza izbruha vojne ta obseg ter dospelo do točke, da je sedaj najmanj 500,000 aktivnih slučajev tuberkuloze ali jetike. Dejanski pa ni danes v Franciji nikake možnosti zdraviti te slučaje ali jih vsaj nadzorovati.

2. Pomanjkanje zdravnikov, izurjenih strežnic in hospitalnega materijala na fronti, kateremu dejstvu je pripisovati velike izgube med zdravniki ter sanitetnimi oddelki.

3 .Popolno pomanjkanje vsega, kar bi se lahko imenovaol primerni javni zdravstveni sistem.

Če si ogledamo te probleme, vidimo, da je pripisovati veliko razširjenje tuberkuloze pomanjkanju primernega javnega zdravstvenega sistema. Razširjenje jetike v Franciji od početka vojne naprej ima svoje korenike v razmerah ki so vladale pred vojno.

Pred vojno ni storila Francija skoro ničesar, da prepreči razširjenje te strašne bolezni. Obstajalo je sicer nekaj privatnih zavodov, a javne oblasti se niso nikdar pečale s celo zadevo. Ničesar se ni storilo za zavode, v katerih bi se zdravilo sveže ali že napredovane slučaju jetike. Ko se je pričela vojna, je bilo v celi Franciji komaj tisoč postelj za jetične in še te so se nahajale v privatnih zavodih. Ničesar se ni storilo za že napredovane slučaje, razven da se je imelo v javnih bolnicah tozadevne oddelke.

Francija je izvedla svojo mobilizacijo v najkrajšem času in brez kakršnihkoli zdravniških preiskav vpoklicanih mož. Tako je prišlo da se je stavilo v vrste tudi ljudi bolehajoče na jetiki v prvotnem ali v latentnem štadiju bolezni. Ko se je poslalo te ljudi v začasna vežbalna taborišča, se je pričela bolezen pri vseh dotičnih hitreje razvijati, kot bi se razvijala v normalnem življenju. Napori taborišč in zakopov so bili preveliki, da bi se jim mogel organizem teh ljudi uspešno ustavljati.

Malo nas je, ki razumemo, v kakih razmerah žive čete v moderni vojni. Ponavadi si predstavljamo, da žive čete v šatoriščih, na odprtem zraku in v najboljših higijenskih razmerah, vsaj v kolikor pride v poštev zrak, luč in življenje na prostem. Tekom sedanje vojne pa se je zgodilo v Franciji nekaj ravno nasprotnega.

Čete ne žive na odprtem zraku temveč v zakopih, ki so vedno vlažni in mrzli ter v podzemeljskih jamah, ki so še veliko bolj vlažne. Kadar se jih oprosti službe v bojni črti, se jih nastani v kmečkih hišah in gospodarskih poslopjih v bližini fronte in sicer v prenapolnjenih prostorih, brez zadostne svetlobe in zraka. Kmečke hiše v Franciji imajo malo oken in vrat in še ta se redkokedaj odpira.

Francoske čete žive torej, razven na maršu, v izvanredno slabih higijenskih razmerah in sicer v takih, kjer je razširjenje jetike zelo olajšano. K temu pride še nesnažnost, ki je tudi nekak narodni greh kmečkih slojev francoskega naroda.

Posledica tega je bila, da se je razvilo med četami nad deset tisoč slučajev aktivne jetike ali tuberkuloze. Koncem decembra 1915 se je poslalo domov 86,000 vojakov, ki so bili vsi jetični. V februarju tekočega leta pa se je cenilo skupno število na 150,000 in še vedno se odpušča iz službe vojake iz istega vzroka.

Pri vsem tem pa pride vpoštev razširjenje jetike le v armadi samo. Če preidemo na splošno prebivalstvo, se nam predočijo še čisto drugačne številke.

Pred vojno je znašalo skupno prebivalstvo Francije manj kot 40,000,000 duš. Število smrtnih slučajev vsled jetike pa je znašalo več kot 100,000 na leto.

Če upoštevamo sedaj vse izgube te vojne, iz tega ali onega vzroka, pridemo do sklepa, da je prizadeta vsaj ena četrtina celokupnega prebivalstva. Na podlagi vsega tega pa pridemo do sklepa, da je sedaj v Franciji najmanj 30u tisoč slučajev aktivne jetike.

Ti slučaji predstavljajo civilno prebivalstvo Francije in njih število raste neprestano vsled prihajanja bolnih s fronte. Ko bo končana vojna, se lahko pridene k omenjenemu številu še nadaljnih 200,000.

V departmentih Francije, katere so zasedli Nemci, je živelo 4 miljonov 500,000 ljudi. Na podlagi vsega, kar so prestali ti ljudje tekom vojne, se lahko ceni, da trpi najmanj 5 do 6 odstotkov na jetiki. To nanaša daje nadaljnih 200 tisoč slučajev.

Polovica tega prebivalstva, nekako 2,000,000 ljudi je zbežalo pred Nemci in nastanili so se povečini v Parizu ali v krajih v bližini prejšnih domovij. Tam žive v skrajno neugodnih življenjskih razmerah. Brez doma so, brez dohodkov ter popolnoma odvisni od podpornih organizacij. Koliko slučajev jetike je med njimi, se ne da niti primeroma oceniti.

Ostali teh, nekako 2,500,000, se nahajajo za nemškimi črtami ter se jih je deloma prevedlo v Nemčijo. Veliko teh se je od časa do časa poslalo nazaj v Francijo skozi Švico in vsi so se nahajali v obžalovanja vrednem stanju. Med 20,000 civilisti, ki so se vrnili po tej poti, jih je bolehalo 5000 na jetiki. Ti so se vrnili sredi leta 1915.

V Nemčiji je sedaj nekako 400 tisoč francoskih vojnih jetnikov Popolnoma mirno se lahko reče, da trpi 6 odstotkov teh na jetiki. To daje nadaljnih 20,000 slučajev in mirno lahko še pridenemo 20,000 slučajev v armadi sami, kar bi znašalo le polovico enega odstotka.

V Franciji ni nikakih izurjenih strežnic za privatno uporabo in kar jih je, so zaposlene v bolnicah. Število zdravnikov je bilo v Franciji vedno majhno ter je postalo sedaj še veliko manjše. Na vsakega zdravnika v Franciji pride najmanj 2000 prebivalcev, v Združenih državah pa 700.

Iz vsega tega je razvidno, v kako obupnem položaju se nahaja Francija glede javnega zdravstva. Pomoči pa ne more pričakovati od nikoder, razven iz te dežele.

Dopisi.

Imperial, Pa.

Ponavadi vsakdo prične z delom; torej, delamo vsak dan. Pretečeni mesec so nam povišali plačo za 20 odstotkov, ker se pri plači precej pozna. In ako ima delavec dober prostor, se dobro zasluži. Seveda so dobri prostori bolj redki. V tukajšnji okolici odpirajo več novih rovov in vse kaže, da bo še mnogo dela za pridne roke. Povsod delavcev primanjkuje. Živimo tedaj v dobrih in slabih časih.

Zadnje čase smo Slovenci v tukajšnji naselbini še precej složni. Shajamo se v Slovenskem Domu; ali bolje rečeno: shajali smo se, kajti pretečeno nedeljo so nam vladni uradniki klub zaprli. Sedaj, ko to pišem, še nimam natančnejših informacij o vzroku. Vendar pa se splošno domneva, da bo vlada zaprla vse nemške in avstrijske klube. Sliši se tudi, da bodo zborovanja prepovedana; tudi društvena. Koliko je resnice na tem, se zdaj še ne more dognati. Mislim, da nam ne bodo prepovedali plačevati društvenih mesečnih doneskov. Pa bo že bodočnost pokazala.

Eno važno stvar moram na tem mestu omeniti. Pretečeni teden se je po tukajšnji naselbini raznesla govorica, da je naš rojak J. D. umoril svojo ženo, kar pa je nesramna laž. Jaz sem bil po več naselbinah zaradi tega in sem našel družino v Primrose, Pa. Bil sem pa sam v hiši pri njih in so še vsi zdravi. Toliko rojakom na znanje, da bodo vedeli, kako se nesramne laži pletejo in da se pogosto iz muhe porodi slon.

Ženi in vsej družini želim obilo sreče, J. pa malo več pameti.

Pozdrav vsem rojakom

Tine.

Duryea, Pa.

V naši naselbini se dela neprenehoma in delo se lahko dobi, ker ljudi primanjkuje. Gospodje nam sedaj tudi malo boljše plačajo, kajti življenske potrebščine so zelo drage.

Naj popišem nekoliko veselico, ki se je vršila 30. maja t. l.

Imeli smo se prav dobro in veseli smo korakali domov. Zahvaljujem se vsem bratom iz okolice, ki so nam prišli delat kratek čas in so tudi nekaj darovali za naše društvo. Hvala Frank Pavlovčiču, glavnemu tajniku S. P. D. sv. Barbare, ko je prišel nas obiskat. Zahvaljujem se tudi vam, bratje iz Forest City, ravno tako tudi rojakom iz Olyphanta, Kružetu in Zavozlu iz Luzerne, Frank Pipanu in drugim. Hvala tudi Antoniji Girk iz New Yorka. Samo prekmalu ste odšli. Hvalo smo dolžni vsem sobratom iz Duryea, kakor tudi Rafaelu Končniku iz Scrantona. Pozdrav Johnu Grošeljnu, predsedniku društva sv. Barbare postaje št. 11, ter Ani Knapič, ki je dala tako lep poljubček Grošeljnu med plesom; pošteno smo se morali smejati.

Želel bi, da bi se še večkrat sešli in bi se takoj zabavali kot smo se na tej veselici. Ako bodete kje priredili kako zabavo, ne pozabite nas povabiti; prišli bomo tudi mi in vdeležili se vaših veselic.

S sobratskim pozdravom
Frank Caheven, tajnik.

Cleveland, O.

Današnja draginja delavstvo že tako tlači, da ne ve, kam bi se obrnilo in si pomagalo. Zato so se tukajšnji Slovenci zavzeli za vstanovitev slovenske zadruge, ker s tem bi se vendar nekoliko olajšale, oziroma znižale pretirane cene, katere so prvič od ameriškega in drugič še od slovenskega trusta tako navite, da so neznosne.

V ta namen se sklicuje shod v soboto dne 9. t. m. ob 1/2 8. uri zvečer v Birkovi dvorani, 6006 St. Clair Ave.

Na shodu se bo povedalo vzroke propadle zadruge in pojasnilo, na kakšen način je mogoč obstanek zadruge.

Vsakteri, katerega zanima, ima pravo voljo in dober namen zase in svojega bližnjega, naj pride na shod. V združenju in slogi je moč.

Pripravljalni odbor.

Slovenci, na plan!

Piše **Frank Kramar**, Farrell, Pa.

Noben narod na svetu ni imel tako grenkih časov kot mili naš slovenski. V časih, ko je stopala noga turškega konja po naši domovini, je trpel naš narod strašno gorje. Pogosto so bile popaljene vasi, razbite koče; Turki so odpeljali najboljše može in fante; oskrunili so žene in dekleta, morili so nedolžne otroke. Naši pradedi so se branili turških zverin, toda velikanski premoči se niso mogli vstavljati, zlasti še ne, ker avstrijska vlada ni hotela pomagati; njej je bilo prav, da slovenski narod trpi, gine.

Ko so Turki prenehali vpadati v naše vasi, je nas pričela zatirati Avstrija, ki v krutosti ni zaostajala za dušmanom. Zato ni čudno, da smo Slovenci zaostali v izobrazbi. Ko so se zapadni narodi: Nemci, Francozi itd. izobraževali, je moral slovenski narod vedno biti pripravljen na turški napad. Kmetje so na polju vedno imeli pri sebi orožje, kajti Turek je vedno prišel nenadoma v deželo.

Avstrija, prosvetljena Avstrija je odrekala Slovencem na Štajerskem, Koroškem, v Trstu slovenske šole. V spominu so nam še veliki boji za slovensko šolo na Muti na Štajerskem v Rožu na Koroškem itd. itd. Ako je bilo v kakem kraju do 20 nemških otrok, takoj je bila zanje nemška šola, n. pr. na Jesenicah, v Šiški itd. Tisočim slovenskih otrok v Trstu pa vlada ni privolila slovenske šole. Mnogo truda so imeli slovenski poslanci, da je vlada dovolila vstanovitev Ciril-Metodove šole v Trstu. Družba sv. Cirila in Metoda je morala v krajih, kjer je bilo mnogo slovenskih otrok, pa ne šol, vstanavljati svoje šole, dasi je bila vlada primorana po ustavi sama skrbeti za te šole. Toda Avstrija ne vpošteva postav, kadar se gre za pravico slovenskega naroda. Delo Ciril-Metodove družbe je bilo neprecenljive vrednosti za slovenski narod, toda klerikalna stranka se je z vsemi pripomočki borila proti njej. S prižnic so fajmoštri in kaplančki bruhali gnojnico na Ciril-Metodovo družbo, škof je grmel proti njej. Toda družba je rastla in imela je podružnice povsod, kjer so živeli Slovenci. Povsod se je agitiralo za domoljubno delo, tudi v Ameriki nismo bili zadnji. Imeli smo nad 50 podružnic in lepe tisočake smo poslali v domovino. Vse to je naredil delavec, kateremu je bil pri srcu blagor slovenske mladine. Ako pogledamo šole na Štajerskem, Koroškem, v Trstu in drugod, potem moramo biti delavci ponosni na te zgradbe. Delavstvo jih je zgradilo, delavstvo jih je vzdržavalo. Koliko slovenske dece smo rešili pred nemškimi in italijanskimi volkovi. Ponosni smo lahko na to.

Pri vsakem daru za Ciril-Metodovo družbo smo se spominjali sladke slovenske govorice in pesmi; spomnil si se materinih besed, ki ti jih je govorila v slovenskem jeziku. V duhu si moral videti jokati mater, ko je poslala svojega otroka v nemško ali italijansko šolo. Otrok ni vedel, zakaj mati joka. Slovenske krvi so njeni otroci, pa postali bodo tuji in sovražili jezik, katerega jih je mati učila. Koliko veselje pa je moralo zavladati v srcu slovenske matere, ako je bila v kraju vstanovljena slovenska Ciril-Metodova šola.

Težko je zatajiti svojo mater in njeno govorico in pri vsaki priliki nam done v ušesih Gregorčičeve besede:

Eno devo le bom ljubil,
eni vedno zvest ostal.
Druge nikdar ne bom snubil,
nikdar drugi srca dal.
Ljuba moja je Slovenija...

Glejmo, kako krvave narodi v Evropi; lahko rečemo, da slovenski narod hajbolj krvavi. Pobili bodo, ničili moški zarod; zakleti smo poginu. Kjer se bijejo najljutejši boji, tam stoji, leži v krvi slovenski Janez. Na mirovni konferenci bodo reševali narode; ali se bo pa tudi slovenski narod oprostil težkega jarma sužnosti? Hočemo biti svobodni in prosti gospodarji na svoji zemlji. Streti se morajo cesarske in kraljevske vezi. Želimo si svobode in narodu izobrazbe, katere nam Avstrija ni dala.

Amerika bo gotovo marsikaterega izmed nas poklicala pod orožje. Ne vstrašimo se tega, saj gremo na bojno polje pod praporom, ki vživa spoštovanje po celem svetu. Ta prapor bo vklonil glavo nemškega in avstrijskega cesarja ter turškega sultana. Na tisoče Slovencev, Hrvatov in Srbov se bo zbralo pod ameriško zastavo. Torej, Slovenci, na dan in v bran domovine!

Bratje, ali ste že storili kaj za osvoboditev našega naroda? Želim, da bi bili vsi Slovenci člani Slovenske Lige, oziroma Slovenske Zveze.

Prišel bo čas, ko bodo narodi zahtevali svoje pravice; zanje se moramo potegniti tudi mi. Eni bodo šli na bojno polje, drugi pa bodo pomagali drugače po svojih skromnih močeh. Slovencu bi morala biti Slovenska Zveza to, kar je verniku cerkev. Morala bi biti vsakemu sveta; toda, žal, da je mnogo takih med nami, ki se za to ne brigajo. Tekom sedanje vojne se ni pokazal noben narod tako brezbrižnega kot slovenski. Vsi se zavedajo velikega časa, ko se bodo oprostili robstva, slovenski narod pa drži roke križem in se ne gane. Nekateri so celo tako nezavedni, da si želijo še dalje avstrijskega tiranstva. Nikdar ne smemo pozabiti, da nam Avstrija nikdar ni dala, kar je nam pripadalo po vseh pravicah in postavah; toda v vsaki vojni so bili slovenski polki prvi, ki so šli v ogenj.

Najbolj kruto pa gospodari Avstrija v sedanji vojni. Spomnimo se Karpatov. V mrzlih zimskih dnevih so se slovenski fantje borili proti veliki ruski premoči. Rus je že lezel preko prelazov in slovenski vojaki so jih pognali nazaj. Prezebali so in marsikomu so zaradi ozeblin morali odrezati posamezne ude. Grozne so bile izgube slovenskih polkov. Pomislimo na boje ob Soči. Najhujši so in daleč presegajo po svoji grozovitosti in ljutosti boje pred Verdunom. V peklu ne more biti hujše kot je ob Soči. Peščica Slovencev in Hrvatov se upira miljonskim krdelom italijanske armade. Avstriji ni na tem ležeče, ako popadajo vsi Slovenci; kolikor več jih bo popadlo, toliko manj narodnih sovražnikov bo imela v svojih mejah. Cilj avstrijske politike v tej vojni je, iztrebiti slovanske narode, zlasti pa slovenskega, da bo tem lažje ponemčila naše kraje in bo imela prosto pot v Azijo.

Vsaka kaplja krvi slovenskega vojaka kliče na maščevanje.

Bratje, dovolj trpljenja in muk je prestal slovenski narod pod nemško vlado Avstrije. Ali naj bodo vse te muke zastonj? Ne, bratje, tega ne smemo pustiti. Sedaj je prišel čas, ko se vlade spoznale, kake krivice so se nam godile v Avstriji. Zdaj je čas, da mislimo na osvobojenje našega naroda. Zdaj nam hočejo druge države pomagati, zato pa, Slovenci: na plan! Vsakdo ima nekaj, kar ljubi in posebno domovino. Danes prisegam in rečem:

Njo le bom ves čas življenja
ljubil iz srca globin;
ljuba moja je Slovenija,
jaz pa Slave zvest sem sin.

In tako bi moral z menoj govoriti vsak Slovenec.

Bratje, pozivljam vas, da tudi vi kaj storite za Slovensko Zvezo, ki hoče imeti naš ljudski glas. Zdaj moremo doseči to, kar so želeli že naši pradedi, in to je: svoboda naroda!

NAZNANILO.

Tem potom opozarjam vse člane društva sv. Mihaela štev. 88 JSKJ v Roundup, Mont., da bi malo bolj redno prihajali k društvenim sejam ter redno plačevali mesečne prispevke. S tem se bo prihranilo mnogo nepotrebnega posla društvenim uradnikom. Naša pravila zahtevajo, da se mora plačati vse mesečne prispevke vsak mesec sproti, in sicer pri seji; in ne pa na domu društvenemu tajniku. Zato naj si vsak zapomni, da ne bom več jemal prispevkov doma, razun od onega, ki bo odpotoval in dobil potni list. Kdor ne bo plačal vsak mesec sproti, naj sebi pripiše vse posledice, ker jaz se bom ravnal po pravilih. Torej prosim vse člane, da se od zdaj naprej ravnajo po pravilih, kar bo v korist društva in Jednote.

Obenem tudi naznanjam, da je bilo sklenjeno pri sedni seji dne 15. aprila, da plača vsak član v društveno blagajno 50¢, ki se ne vdeleži vsake tretje seje.

Prihodnja seja se vrši 17. junija in vabim vse člane, da se gotovo vsi vdeležite, ker prejel sem en iztis pravil ter jih bom prebral, da ne bo potem kdo rekel, da ne ve, kako se ima ravnati.

Zaeno tudi opozorim vse člane in članice, ki še nimajo oporoke narejene, oziroma ako kdo še nima certifikata, da se nemudoma javi, jaz bom vse potrebno ukrenil, da se to uredi. V slučaju kake nesreče je potem težko vse pravilno izposlovati. Zato prosim, da upoštevate zgoraj omenjeno, da bo od zdaj naprej vse v redu ter da bo sloga in mir pri društvu.

Redna mesečna seja našega društva se bo vršila vsako tretjo nedeljo v mesecu točno ob 2. uri popoldne v Union Hall v Gibbtown, Mont.

Pozdrav vsem članom in članicam JSKJ.

Gregor Zobec, tajnik.
(2x 8&14—6)

Rad bi izvedel za naslov rojakov MIHAELA RUTAR, ANTONA DUŠA in ANTONA JUH. Vsi so doma iz Volč na Primorskem. — Frank Rutar, Box 133, Norwich, Pa. (8-11—6)

VABILO NA VESELICO,
katero priredi
društvo sv. Barbare post. štev. 56
dne 16. junija
v Pleasant Valley, Pa.

Tem potom vabimo vse rojake in rojakinje iz Delmonta, Claridge, Manor in sploh iz vse okolice, da se polnoštevilno vdeleže naše veselice.

Vstopnina za moške je $1.00 in ženske so vstopnine proste.

Za dobro pijačo in fini prigrizek bo skrbel odbor.

Anton Masle,
R. F. D. 2, Box 114, Irwin, Pa.
(8-9—6)

ROJAKI!

POMAGAJTE TEJ DEŽELI SE DAJ, KO VAS POTREBUJE
IN KUPITE
"POSOJILO ZA SVOBODO"!
TI BONDI SO DOBITI V ZNESKIH PO $50, $100, $500, $1000 IN VEČ DOLARJEV. NESEJO PO 3½ OBRESTI.
VSAKDO NAJ STORI SVOJO DOLŽNOST!
Pojasnila vam dajejo razne banke, ekspresne družbe in tudi
FRANK SAKSER,
82 Cortlandt St., New York, N. Y

Nobenih izjem.

VSAK GA MORA RABITI.

Kot mora vsakdo jesti vsak dan, ako hoče obdržati svojo moč, tako mora imeti tudi Pedisin. Eno najpoglavitnejših organov telesa so noge. Kdor ne more rabiti nog, je nesposoben za delo. Da ostanejo noge pri moči, je potrebno hraniti jih dnevno, kakor želodec. Hrana za noge je Pedisin. Pedisin povzroča moč, hrani živce. Noga, ki nima dovolj dnevne hrane se poti, je utrujena, ima žulje, odtise in kurja očesa.

Vsakdo rabi Pedisin. Pri rabi Pedisina ni treba neprijetnih kopelji. Namažite Pedisin vsako jutro in on bo napravil svoje delo.

Velika družinska škatlja — zadostuje za več mesecev — en dolar. Naročite jo takoj na tem naslovu:

CROWN PHARMACY

2812 E. 79th St.,
E. CLEVELAND, OHIO.

NAZNANILO.

Članom Slovenske Konsumne Zadruge v Conemaugh, Pa., naznanjam, da sem v mesecu aprilu prevzel tajništvo od bivšega tajnika Johna Zgonca, kateri se je odpovedal radi preobile zaposlenosti.

Prihodnja seja vseh članov se vrši dne 20. junija in prosim, da se vsakdo vdeleži, ker voliti moramo direktorje za dobo 6 mesecev in rešiti imamo več važnih točk. Direktorjev se bo volilo 6, in sicer z volilnimi listki. Kdor ga ne bo prejel do 9. junija, naj mi pošlje svoj natančen naslov, da ga mu pošljem. Potem pa prosim, da mi vsak vrne svoj izpolnjen listek najkasneje do 19. junija, da jim bom imel pri seji vse razvrstene.

Oni člani, ki imajo že plačane delnice, pa jih še niso prejeli, naj mi naznanijo in pošljejo natančen naslov, da jim pošljem delnice. Obenem pa tudi opozarjam vse one, ki so že čez leto člani, pa še niso plačali, da poravnajo svoj dolg, ker zdaj bomo dobili pravila.

Rojake, ki še niso člani naše Zadruge, pa vabim, da pristopijo, ker čim več nas bo, tem boljši bo uspeh.

Ne pozabite priti vsi dne 20. junija v dvorano društva sv. Alojzija ob 7. uri zvečer.

Pozdrav vsem skupaj.
Alois Gall,
tajnik Slov. Konsumne Zadruge.
2 Pine St., Conemaugh, Pa.
(8-9—6)

SVARILO.

Podpisani opozorim rojake, da se varujejo moje žene Marije, rojene Liker, ki se je imenovala po prvem možu Grendel. Ona je Slovakinja. Bila sva skupaj od aprila tega leta in 23. maja je med tem časom, ko sem bil na delu, neznano kam pobegnila, in sicer brez najmanjšega vzroka. Vzela je s seboj vse, kar je mašla, bodisi pohištvo kakor tudi denar. Jaz nisem za nobeno stvar več odgovoren, zato svetujem vsakemu, ki jo bo srečal, da se je izogne, da ne bo na isti način prevaram kot sem bil jaz.

Large, Pa. Josip Turk.

NA PRODAJ HIŠE
za 1 do 4. do 6, do 10 družin.
Vse v kraju od 55. do 79. ceste.
Tudi na obroke poceni.
Oglasite se pri:
Joseph Lušin,
1065 E. 66. St., Cleveland, Ohio.
8-14—6)

Pri

DALMATINSKI-CALIFORNIJSKI VINARSKI ZADRUGI
40 Liberty St.. New York, N. Y.
Kupujejo že danes vsi oni, ki oznajo dobro naravno kapljico;
VSI, ki nečejo piti nič drugega, kot pravo domačo kapljico;
VSI, ki so ozdraveli in otrebujejo moči;
VSI, ki jim primanjkuje krvi in da dobijo kri, treba jim je praveva naravnega vina iz grozdja.
VSI, ki poznajo naravno vino in žganje in nečejo, da se jih slepi z ponaredbami;
VSI, v splošnem, ki hočejo obdržati svoje zdravje;
VSI oni, ki še niste poskusili našega blaga pišite še danes na:
DALMATINSKO-CALIFORNIJSKA VINARSKA ZADRUGA
40 Liberty St., New York, N. Y.
Sod od 52 galon samo $26.00,

Stališče Švice.

Spisal Georges Wagniere v Zenevi.

V vodilnih ameriških listih se je objavilo pred kratkim članke, ki so zelo vznemirili in obenem presenetili javno mnenje v Švici.

Švici se očita, da ni šla v boj zoper Nemčijo ter jo dolži, da zaklada Nemčijo s produkti, ki se jih je kupilo predvsem v Združenih državah. Povdarja se dejstvo, da kupuje sedaj Švica in druge evropske nevtralne države veliko več živil in žita kot se ga je kupovalo pred vojno. Iz tega se pa na hitro sklepa, da se teh produktov ne uporablja izključno za domače prebivalstvo, temveč da se jih nanovo prodaja Nemčiji ter na ta način jači odpor centralnih zaveznikov in obenem podaljšuje vojno.

Na podlagi tega predlagajo ti listi radikalno omejitev ali celo prepoved izvoza v nevtralne evropske dežele. Ta presenetljiv predlog je našel, kot vse kaže, celo odmev v vladnih krogih

Prepuščam drugim nevtralnim braniti same sebe kot najboljše znajo, a dovoli naj se mi govoriti v prilog moji lastni deželi.

Da ni Švica prekinila diplomatične zveze z Nemčijo, je pripisovati dejstvu, ki pa je v Združenih državah malo znano, da jo veže pogodba iz leta 1815, takoj po Napoleonovih vojnah, glasom katere se ne sme v slučaju vojne med obema sosedoma pridružiti ne tej ne oni stranki. V povračilo za to morajo njeni sosedje rešpektirati njeno ozemlje, vsled česar ima Švica sama pravico braniti se proti vsakemu vpadniku. Vsled tega ni mogla Švica napovedati Nemčiji vojne, dokler bi Nemčija ne kršila njenega ozemlja ali učinila dejanje, ki bi nasprotovalo neodvisnosti in časti konfederacije.

Ko je proglasila Nemčija blokado, vsled katere so stopile v vojno tudi Združene države, je Švica takoj energično protestirala v Berlinu, vendar pa ni mogla smatrati nemške odredbe za kršenje njene časti ali neodvisnosti, kar bi tvorilo povod za napoved vojne. Švica ni mornariški narod in njene zastave ni najti na morju. Nemška blokada torej ni imela zanjo niti istega pomena, niti istih posledic kot za druge narode.

Ne sme se nadalje pozabiti, da se nahaja Švica v središču Evrope in da je vsled tega njeno stališče zelo direktno. To je majhna dežela, ki nima niti toliko prebivalcev kot eno vaših velikih mest. Nahaja se v sredini štirih mogočnih vojskujočih se narodov ter bi takoj postala aktivno vojno pozorišče ter se izpostavila gotovemu poginu in popolnemu opustošenju. To dejstvo bi sicer nikoli ne odvrnilo Švice od tega, da pokaže pogum, vendar pa lahko služi v razumevanje, kako resno želimo izogniti se lahkovernemu vstopu v vojno na tej ali oni strani.

Naše neizmerne ekonomske težkoče se je že večkrat izvrstno pojasnilo v ameriških listih. Opozarjam le na dejstvo, da je Švica primorana sklepati dogovore z vojskujočimi se deželami, da slednje dovolijo prevoz produktov, katere moramo imeti, če nočemo poginiti gladu.

Kruh je za nas neobhodno potreben. Pšenica, ki zraste na naših tleh, zadostuje le za tri mesece enega leta, da se preživi celotno prebivalstvo. Importirati moramo povprečno 1300 ton na dan. To količino smo ponavadi dobivali iz Rusije, Rumunske in Amerike, a sedaj nam jo more pošiljati edinole Amerika in sicer potom Francije

Pri nas ni nikakega razsipanja pri uporabi pšenice. Izza vojne je bila prepovedana presejana moka in sedaj se prodaja naš črni kruh — katerega bi Amerikanci niti ne deli v usta, — vsled zveznega edikta šele potem, ko je postal star, da se prepreči čezmerno uporabo.

Nadalje obstaja dejstvo, ki tudi ni splošno znano, da je Švica najbolj intezivno industrijalno razvita izmed vseh evropskih dežel. — Nje industrialni produkti so v razmeri s številom prebivalstva največji ter znašajo 250 frankov za osebo. Najbolj važne industrije luksurijoznih predmetov, posebno finih ur in čipk, so vsled vojne silovito trpele, kajti določbe proti uvozu luksurijoznih predmetov se je izdalo v deželah, ki so bile preje najboljše odjemalke.

Dasiravno je Švica velika "delavnica", vendar ne producira surovin ter jih mora importirati z vseh delov in koncev sveta. Te surovine so kovine, bombaž, surova svila in predvsem premog. Glede premoga in kovin je sedaj Švica popolnoma odvisna od Nemčije, iz katere dobiva vsaki dan premoga v vrednosti 350,000 frankov. Sosednje dežele prepovedujejo izvoz vsake stvari, ki bi jo same eventuelno potrebovale. Od Švice tudi zahtevajo, da da moralno in finančno jamstvo za vse, kar ji pošljejo ali kar dovolijo prevažati preko njih ozemlja. Švica se mora vsled tega pogajati s svojimi velikimi sosedi, da dobi v roke največje potrebščine. Celo pšenica katero dobivamo kot nevtralni narod iz Amerike, ne more preko francoskega ozemlja razven na podlagi posebnega dogovora med švicarsko konfederacijo in francosko republiko. Če kupi Švica več pšenice od Amerike kot jo je ponavadi kupila pred vojno, je to raditega, ker more dobiti svoj vsakdanji kruh le iz Amerike.

Vsled tega je krivično soditi površno ter sklepati, da zopet prodajamo Nemčiji, kar smo kupili v Združenih državah.

Niti javnost in tudi ne oblasti v Združenih državah pa morda ne vedo, da stoji cela naša zunanja trgovina, — eksport in import, — pod strogo kontrolo od jeseni 1915 naprej. Potom dogovora z zavezniki se je ustanovilo "Švicarsko nadzorovalno družbo" (Swiss Society of Surveillance) znano pod terminom S. S. S. To družbo vodi petnajst mož, katere se je imenovalo s privoljenjem švicarskega kabineta. Ta organizacija, ki je v gotovem smislu kršila našo suvereniteto, ima svoje urade v vseh delih naše dežele ter na tisoče uslužbencev in agentov. Nje naloga je ne le import vseh surovin, temveč tudi vsakega posameznega predmeta, ki ga potrebujejo naši izdelovalci ali naši državljani. S S. S. ne dela nikakih dobičkov in nje poslovanje je pod strogim nadzorstvom zaveznških agentov.

Da bo spoznal ameriški trgovec težkoče, s katerimi se mora boriti njegov švicarski tovariš, hočem na kratko orisati metode postopanja, ki mora biti verno in brez pomote izvršeno, predno dobi švicarski trgovec najmanjši del blaga, ki je potrebno za njegov trgovski obstoj.

Prvi korak je formalno priglašenje, z zahtevo prevoza uvoza tega ali onega predmeta, pri čemur je treba navesti vrednost, klasifikacijo in način pošiljatve. To priglašenje ali aplikacijo se pošlje centralnemu uradu S. S. S. v Bernu. Normalno potečejo trije do šestih tednov, predno se dobi odgovor. Če je ta ugoden, se zahteva od trgovca depozit v gotovini, enak vrednosti predmeta ali blaga kot varstvo trgovčeve dobre vere proti zaveznikom. Ta odgovor še ne pomeni, da bo trgovec v resnici dobil blago, kajti aplikacijo se je medtem poslalo vladi, preko koje zemlje bo morala iti pošiljatev. Tu nastane nova zavlačitev od treh tednov do treh mesecev, nakar bo dobil trgovec v povoljnem slučaju odgovor, da se more toliko in toliko funtov tega ali onega blaga prevesti za njega, trgovca, preko ozemlja sosedne države. Sitnosti pa ni še konec, kajti v amer. pristaniščih ne bo vzela nobena v Francijo ali Italijo namenjena ladja na krov blaga, namenjenega v Švico, dokler ni dobila brzojavnim ali pismenim potom obvestila, da se lahko vzame na krov gotovo blago, namenjeno za S. S. S.

V pristanišču v Franciji in na celi poti na mesto določbe se potem ponavljajo zamude, ki stanejo dosti denarja. Ko je prišlo blago končno v roke trgovca v Švici, ga ta ne sme prodajati kot bi se mu poljubilo, temveč mora čakati odgovor za vsak posamezni funt. Če prelomi svojo besedo, je kazen zelo stroga, kajti prizadeta je obenem čast švicarske konfederacija, kajti za S. S. S. stoji švicarska vlada.

Trgovca se kaznuje, jamstvo zapleni in ime grešnika stavi na črno listino. V takem slučaju lahko zapre svoje duri, kajti v bodočem ne bo dobil niti enega funta blaga od nikoder.

Ustanovljenje tega trusta je za Švico poniževalna potreba ter mora prenehati, kakor hitro bo vojna končana. Bilo pa je potrebno, da se odstrani vse nezaupanje, ki bi drugače kolilo dobro razmerje s sosednjimi državami.

Vsled tega je razvidno, da so bila sumničenja, izražena v ameriških listih, ne le popolnoma neosnovana, temveč naravnost žaljiva. —

Prepričani smo, da ne bo sprejela ameriška vlada nikakih predlogov, opirajočih se na površno sodbo ter poslušala one, ki nas hočejo izstradati, kajti odrezanje dovoza ameriške pšenice bi dejanski pomenilo izstradanje Švice. Nemški podmorski čolni, ki torpedirajo nevtralne ladje, vrše nesramno delo, kojega namen je izstradanje Anglije. Če pa se hoče sedaj v namenu, da se izstrada Nemčijo, izstradati vse nevtralne narode: ali je to kaj bolj občudovanja vredno? Združene države so stopile v vojno, ker se je kršilo pravice nevtralnih. Ali naj bi ostale to le prazne besede? Ali more razmišljati Amerika sedaj o prav tako veliken zločinu proti pravici in resnici kot ga je že izvršila Nemčija?

Ne sme se pa misliti, da se ni pečala Švica z materijalnim življenjem in zavarovanjem svojih meja. Mobilizacija njene armade je stala to majhno deželo celih 600 miljonov frankov.

Od prve ure vojne naprej je Švica tudi razumela svoje dolžnosti napram vojskujočim se narodom, ki so izpostavljeni tako velikanskim neprilikam. Večina Švicarjev pa ni le razumela teh dolžnosti, temveč jih tudi dejanski izvrševala do današnjega dne. Sledeča svojim starodavnim tradicijam je brez prestanka skušala biti koristna človečanstvu.

V Švici se je ustanovilo agenturo za vojne jetnike vseh narodov, koje uspešno delovanje je vsakemu znano. Iz male zaloge žita za našo lastno uporabo se je poslalo nad 22,000,000 funtov kruha za zavezniške vojne jetnike v Nemčiji in to je edino, kar se nam more očitati glede podpiranje Nemčije.

V Bernu se je ustanovilo družbo, koje namen je izposlovanje izmenjave za nadaljni boj nesposobnih vojnih jetnikov različnih dežel. Ustanovilo se je še veliko drugih družb in zavodov, služečih sličnim namenom.

Našteli bi lahko še več stvari, ki kažejo, kako je razumela Švica svoje dolžnosti ozirom na človečanstvo, a za to primanjkuje prostora.

Švica polaga posebno važnost na to, da se jo v Združenih državah razume ter ima v dobrem slovesu. Ni je dežele, na katero bi se mi ozirali z večjim zaupanjem in nado in raditega bi bilo nad vse mučno, če bi se nas ne razumelo. Naloga ameriškega časopisja pa je pojasniti javnosti dejanski položaj glede naše dežele, najstarejše republike na svetu.

"Jupiter" na Francoskem.

Washington, D. C., 7. junija. — Parnik Jupiter, katerega goni elektrika in ki je bil zgrajen za prevažanje premoga, je prišel na Francosko in pripeljal 10,500 ton pšenice.

Pariz, Francija, 7. junija. — Ameriški parnik Silvershell je imel boj z nekim podmorskim čolnom v Sredozemskem morju. Ko je bilo oddanih 60 strelov, je podmorski čoln izginil.

Washington, D. C., 7. juna. — Silvershell je oni parnik, o katerem se je včeraj poročalo, da je potopil nek nemški podmorski čoln, potem ko je bilo oddanih 60 strelov.

Boj je trajal poldrugo uro.

Državni department ne izda imena parnika, ki je potopil kak podmorski čoln, ker nemški podmorski čolni vedo za take parnike, kakor se je izkazalo za ameriški parnik Mongolia.

Mongolia je že imela enkrat boj s podmorskim čolnom in nemška vlada je poslala potem več podmorskih čolnov z navodolim, da parnik potope.

CENTRAL NEWS PHOTO SERVICE, NEW YORK.

CHARLES A. DOYEN,
načelnik amer. mornar. v Franciji.

Evropa in zavživanje koruze.

Herbert Hoover pravi, da moramo zavživati koruzo ter hraniti pšenico za eksport v dežele zaveznikov. Zavživanje in poraba koruze je tudi rešitev živiljskega problema, vendar je pa treba zavživati koruzo ne le tukaj, temveč tudi v inozemstvu. Sedaj se nudi prilika, da se uvede koruzo tudi v Anglijo in Francijo. Tudi prebivalci teh dežel se morajo naučiti zavživanja koruze. Če bodo to storili jih bomo lahko zakladali z živili tudi po končani vojni. Nimamo niti sedaj, niti ne bomo imeli v bodočnosti zadosti pšenice, da bi se zadostilo njih potrebam.

Prvotna Amerika je dala svetu tri velike naravne produkte: — krompir, tobak in koruzo. Evropa se je hitro priučila zavživanju in uporabi tobaka. Krompirja se je oprijela bolj počasi, vendar pa ga je konečno razvila preko naše produkcijske mere, — posebno v Nemčiji. Koruzo pa se rabi v Evropi le poredkoma, skoro prav nič pa v Angliji in Franciji.

Koruza je veliki ameriški pridelek. — Vsako leto produciramo 3,000,000,000 ali tri tisoč milijonov bušljev koruze, nikdar pa več kot tisoč milijonov bušljev pšenice. — Koruzo se pridobiva izključno s stroji ter prihrani pri tem delavske moči. Ko se spravi pridelek, ostane steblo za živinsko krmo in živina krmljena na ta način, daje gnojila za zemljo, koje rodovitnost postaja s tem vedno večja. Dobra koruza je vredna od $200 do $300, katere vredost presegajo le cene za bogato vrtnarsko zemljo.

Na enem akru zemlje pridelamo lahko od 30 do 60 bušljev koruze po $1.00 za bušelj k naši trveč do 18 do 24 bušljev pšenice. Naše podneblje je ugodno za koruzo, kajti rastlina je domača, tukaj rojena. Pšenico pa se je importiralo iz Evrope ter je vsled tega tuja žitna vrsta. V koruzi leži upanje južnih držav glede bodočnosti, da postanejo ozemlje, na katerem se pridela več kot en sadež.

Evropa se ni nikdar naučila primerno uporabljati koruza. Če moremo razviti letni eksport koruze 500,000,000 bušljev koruze, bomo dosegli največji trgovski triumf, katerega more doseči dežela. V bodočih letih bi pripomoglo 500 milijonov bušljev eksportirane koruze po $1.00 zab ušelj k naši trgovski bilanci za cele pol milijarde dolarjev. Učinimo Evropi in sebi samim veliko uslugo s tem, da se naučimo uporabljati cenejše žito.

Koruznemu kruhu se navadno očita, da je težak in gost ter da se preveč drobi. To je mogoče preprečiti s primernim pripravljanjem. Lepilo v pšenici sklene hlebec ter zadržuje v hlebcu karbonsko kislino, da ne izhlapi. Vsled tega je hlebec trden in lahek.

V koruzi pa ni tega lepila v zadostni množini. Če se peče koruzni kuh na navadni način, uhaja pri tem ogljična kislina. Neka velika newyorška pekarija se poslužuje sistema, ki je pri ogrskih kmetih že dolgo v rabi. Posamezne hlebce koruznega kruha, izpostavljajo najprej plamenu in to izpostavljanje zalepi hlebec tako kot se zalepi pšenični hlebec sam posebi vsled običajnega procesa.

Običaj glede hrane je zelo težko izpremeniti, a nikdar več se morda ne bo nudila tako ugodna prilika kot se nudi ravno sedaj. Lačne narode je lahko priučiti zavživati nove hrane, in Evropa se mora naučiti širše uporabe koruze kot se je godilo to dozdaj.

NAJBOLJA TRGOVINA OPOJNIH PIJAČ V AMERIKI.

Naročite vse pijače pri nas po pošti. Ekspres vam jih prinese v hišo.

Rd. rž. Whiskey..	**$2.**	**$2.50**	**$300**
Beli rž. Whiskey..	**$2.**	**$2.50**	**$3.00**
Rum (rdeč).....	**$2.**	**$2.50**	**$3.00**
Gin ali brinjevec.	**$2.**	**$2.50**	**$3.00**
Kimel.....	**$2.**	**$2.50**	**$3.00**
Anisette.....	**$2.**	**$2.50**	**$3.00**
Rozolijo.....	**$2.**	**$2.50**	**$3.00**
Vinski špirit.....	**$3**	**$3.50**	**$4.00**
Vina sladka ali kisla.....	**$1.**	**$1.50**	**$2.00**

Pišite po natančni cenik whiskeya, vina, okrepčujočih pijač itd. Plačamo prevoz pri vseh naročilih za $5.00 ali več vshodno od Mississippi reke. Naročite tiskovine, zalepke, zidne koledarje, kupice za žganje, odpirače, vse dobite brezplačno z naročilom.

Denar pošljite po pošti ali v priporočenem pismu.

C. F. ZARUBA & CO.

813 THIRD AVENUE.

Dep. G. N. — Pittsburgh, Pa.

ROJAKI, KUPUJTE LIBERTY BONDE ZDRUŽENIH DRŽAV!

Lahi so se umaknili.

Laška deseta "ofenziva" se je popolnoma izjalovila. — Obramba zavzetih postojank.

Dunaj, Avstrija, 5 junija. — Vrhovno poveljstvo avstrijske armade je izdalo sledeče poročilo o bojih na soški fronti:

Južno od Jamelj so vprizorile avstrijske čete vroč napad. Po izvanredno vročih bojih so osvojile nekaj strelnih jarkov, katere so jim Lahi pred par tedni zavzeli. Jarke so Avstrijci dobro utrdili in zdaj jih branijo pred mogočnim laškim navalom.

Sovražnik je poslal v bitko skoraj vse svoje rezerve. Rezerve so prišle deloma peš, deloma so jih pa pripeljali na avtomobilih.

Vsi njihovi napori se bodo najbrže izjalovili.

Včeraj smo vjeli v bližini Jameli 271 častnikov in nad 6500 mož.

Rim, Italija, 6. junija. — Poročilo, ki ga je izdalo laško vrhovno poveljstvo, se glasi:

Od Krnan pa do višin, vzhodno od Gorice se vrše vroči artilerijski spopadi. Na Krasu je obstreljeval sovražnik naše pozicije južno od Jamelj.

Vjeli smo 256 mož, med katerimi se je nahajalo tudi par častnikov.

Včeraj so se naši letalci zelo dobro obnesli. Na tirolski fronti so izstrelili dva zrakoplova, pri Sveti Gori pa enega.

Naši zrakoplovci so zmetali včeraj več kot dve toni bomb na postajo v Šentpetru na progi med Trstom in Ljubljano.

Zrakoplovci so se čisto nepoškodovani vrnili.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH

Lahko se ozdravite

Ako ste bolni, pridite k meni.

Jaz imam najfinejše aparate za zdraviti vsako bolezen.

PREISKAVA Z X-ŽARKI.

Jaz vam povem, če morete biti ozdravljeni ali ne,

Jaz vam povem natančno, kaj je pravzaprav vaša bolezen,

Jaz rabim le najnovejše znanstvene metode in iznajdbe,

Jaz imam sam leke in laboratorij.

Jaz rabim le pravi Neosalvarsan, 914 in 606,

Jaz ozdravim, ako drugi ne morejo

Začudili se boste, kako hitro boste ozdravljeni. Jaz sem špecialist z večletno skušnjo in vem, kaj napraviti za vas.

ZDRAVIM USPEŠNO VSE KRONIČNE MOŠKE IN ŽENSKE BOLEZNI.

Posvetovanje in nasvet zastonj.

URADNE URE: ob delavnikih od 9. zj. do 8 zvečer ob nedeljah od 10. do 1 ure.

PROF. DOCTOR SLOAN
ŠPECIALIST
408 SIXTH AVENUE

Cor. Smithfield St. PITTSBURGH, PA.

Kam in kje?

Kam se boš obrnil in kje boš dobil najboljšo pijačo v Pittsburghu in bližnji okolici, ni to nobena uganka!

Moji rojaki so se prepričali, da je moje blago najfinejše in moje cene najnižje. To je tudi vzrok, da postane vsak odjemalec moj prijatelj. Poskusi moj tropinjevec ali slivovko ter rdečo visko katera prodajam po $2.50, $3.00, $3.50, $4.00, $4.50, $5.00, $6.00 ter $7.00 galon. Vsako naročilo takoj odpošljem.

Ignatz Podvasnik,

WHOLESALE WINES, LIQUORS AND BEERS

6325—27 STATION ST., E. E. PITTSBURGH, PA.

Nasproti East Liberty postaje.

Velika razsvetljava Pomnoži trgovino.

Ljudi radi obiščejo trgovine, ki so močno razsvetljene. Velika razsvetljava napravi prostor prikupljiv in blago boljše izgleda.

Za napeti žice se potrebuje le malo časa in vsled tega ne trpi promet prav nič.

Nudimo Vam na odplačilo tudi napravo.

Na tak način plačamo stroške za napeljavo žic in lustrov. Ta svota se nam izplačuje v mesečnih obrokih.

Pojasnila damo radi vsakčas.

The New York Edison Company

At Your Service

General Offices: Irving Place and 15th Street

Branch Office Show Rooms for the Convenience of the Public

424 Broadway, 126 Delancey Street, 10 Irving Place | 124 West 42nd Street | 151 E 86th Street, 15 E 125th Street, 362 E 149th Street

All Show Rooms open until midnight

Rojaki sezite po "Posojilu za svobodo!"

Kdor ne more Zjed. državam pomagati v tem času **osebno,** ta lahko pomaga ako kupi bonde tega posojila. Bondi so dobiti po $50, $100, $500, $1000 in več. Nesli bodo tri in pol odstotkov obresti.

Vsakdo naj stori svojo dolžnost.

Te bonde prodajajo vse banke in ekspresne družbe, lahko jih tudi dobite pri tvrdki

FRANK SAKSER

82 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

Zaigrana vas.

SpisalProto Konec iz Srednje vasi.

I.

Poljanščica je pljuskala ob sivo-rjave skale, šumela in se penila, da so kaplje deroče reke, kakor debeli orehi, brizgale na dolgo in visoko brv, slonečo na visokih skalnatih stenah v sredi vrtinccv v globeli.

Dež, gost in debel, je padal na rjavo površino razljučene reke in strela je udarjala v skalnate stene in visoke smreke. Zabliskalo se je, da se je voda in hosta zagrnila v bajno svetlobo.

Bilo je pozno v noč.

Oče Zelnik je slonel na hodniku, ki je visel liki lastavičje gnezdo ob leseni hiši nad skalnato pečino. Ni se mu dalo spati. Preveč je grmelo in bliski so švigali nad njegovo glavo. Pobožno se je prekrižal in šepetal iskreno molitev za odvrnenje hude ure.

Cerkovnik pri puštalski kapeli je urno potegal za vrv, zvoneč k nevihti. Še so se videle medle luči na vasi, v ulici in pod bregom.

Mati Zelnica je čepela v kotičku na hodniku in se tresla strahu pred bliskanjem.

— Nekaj tesno mi je pri srcu Polona! Zdi se mi, da nocoj ne bo brez nesreče. Tam gori v Rakitovcu se svetli, kakor bi bil ogenj. Najbrže je treščilo v kako oglarsko kočo, — izpregovori oče Zelnik.

— Bog se usmili nesrečnih duš! — zastoče Polona.

Spet se močno zabliska. Materi Zelnici se zazdi, da je čula človeški vzdih. Zelnik pa zapazi v svitu človeško podobo, ki je stala na "štuču", na ozkem prostorčiču visoke skale, odkoder so se po letu kopajoči otroci spuščali v vodo.

— Kdo neki lazi v tem času po nevarni steni? Ponočnjak ni. Ali je kak popotnik zašel na napačno stezo in ne more dalje?

Ženica se trese v kotu, mož pa poskuša oditi za nepoznano človeško podobo.

— Nikar ne hodi, da se ti kaj ne pripeti. Saj lahko zavpiješ nad njim, — odsvetuje strahopetna ženska.

— Nikakor ne, Polona! Treba je ravnati pravilno. Bogve kaj mu je in kaj namerja?

Zelnik vzame v roko debelo gorjačo, za pas porine velik krivec, ki se je svetil v temi kakor gadje luskine, pa hajdi! iz hiše po temi navzdol...

Počasi in previdno se spušča po visoki skali, z vrha na "jamco" na prostorček, koder se je moglo stati. Zdaj je opazil tudi že v temi pod sabo človeka, ki je sedel na skali in zrl v globino. Visoke svetle usnjate golenice so visele navzdol, da je dež pribijal nanje, čez pleča je imel kratek oklep in izpod šlema so gledali dolgi lasje, peroč se ob dežju, ki je padal po svetlo srebrnem šlemu. Kratek meč je bil zataknjen ob boku, na vrhu šlema pa se je pral konjski rep.

— To je kak vitez! — ugane hitro kmet in glava se mu napolni z globokimi mislimi. — Kaj dela tu? Pa vsaj ni naš graščak, oplemeničeni Oblak? In njega da bi si jaz upal nagovoriti? In — zdaj-le? Ne upam!

Že se je kesal, da se je podal na pot. Svest si ni bil življenja. Kaj ko bi mu graščak porinil meč v grlo ter ga pahnil v vodno globino?

Kar se zabliska, in neznani vitez se skloni po koncu. Meč zarožlja, obleka se posveti v skrivnostni polsvetlobi; možu na 'jamci" zastane sapa.

Dobro je čul, da je vitez zaškrebetal z zobmi, potegnil izza pasa usnjato mošnjo ter jo zavihtel v zraku...

— Pagato pagato perduto (plačani pagat izgubljen) — sikne z zategnenim glasom ponočni vitez in s cekini napolnjena mošnja je zletela v tolmun deroče reke.

Oplašeni možiček na "jamci" gleda osuplo ta prizor v temi. Ko začuje evenket cekinov, se mu hipoma razjasni položaj, in predense je neznani vitez obrnil po steni navzgor, je že oče Zelnik spet plezal po skali navzgor ter se je skril pod lesenim hodnikom.

Vitez je izginil v noči.

II.

Karel Jožef, graščak Smleški je bil že dva dni v gosteh na gradu oplemeničenih Oblakov (Wolkensperg) v Puštalu. Franc Rudolf, graščak Puštalski, ga je bil povabil na lov. Pa neugodno vreme je loycem skalilo veselje nad divjo zverino in lovci so pohajko vali po gradu, jeli, pili, peli in igrali.

Oba graščaka sta bila strastna tarokista. Ko so povečerjali, so se mlajši lovci še zabavali v ženski družbi, starejši pa so sedli okrog mramornate mize in igrali pozno v noč.

Na vogli graščine, v mali sobi okrog enonožne mize, so sedeli štirje. Na divanu ob steni sta sedela Smleški graščak in njegov brat Ivan Anton. Graščak je bil že prileten mož s sivimi brki in zgubanimi lici. Brat njegov je bil samski, srednje starosti, živih oči in kozje brade.

Onkraj mize sta sedela na foteljih plemeniti Oblak in njegova sestra Marija Terezija. Puštalski graščak je bil lep, mlad mož, zgovorne besede in ognjevite nravi. Njegova sestra je bila starejša, visoke rasti, bledih lic in resnega obraza. Časih so pravili, da je nevesta kozjebrada Ivana.

Igrali so tarok. Vsakemu je visel ob pasu usnjat mošnjiček, v mošnjičkih pa sami rumeni beneški cekini.

Igrali so že drugi večer. Prvi večer sta Oblaka imela smolo in zaigrala sta polno mošnjo cekinov. Kontesa Marija Terezija je z jokajočimi očmi zapustila igralno sobo. Baron Ivan Smleški ni poznal ženskega srca in s samozavestno trdosrčnostjo je pospravil cekine gospodov Oblakov v svoj mošnjiček.

Ko pa je ležal na postelji, ni mogel zaspati. Čudne misli so mu rojile po glavi, oči kontese Marije so mu plavale v zraku, in zdelo se mu je, da ni prav storil. Zazibal se je v spanje, pa spanec mu je pletel grozne prizore pred očmi. — —

Videl je konteso na skali nad globoko reko, videl, kako se je borila v dušnih bojih, kako se je prijemala za bolno glavo in rvala lase iz glave. Ves poten se vzbudi in nemirna vest ga dvigne iz postelje.

Obleče se in zapusti grad...

Težke misli so mu pretresale srce, duša mu je bila kakor od strele zadeta hoja, stiskalo ga je kakor pilo v debelem hlodu... Že ga je trl obup, noč mu je šepetala laskave besede na uho, zibal se je na rjavi skali kakor bilka sredi širnega polja, tako sam, tako otožen, tako obupan...

Pa se zabliska, svetloba se povrne za hip čez hosto onkraj reke... Vitez Ivan je videl temne smreke, videl gobave hraste, videl zakrivljene gabre in zasmoljene bore... Zagledal pa je v sredi teh temnih debel tudi drevo bele barve, mlečno-belo brezo. In breza se mu je zdela kakor belo oblečena devica, kakor vestalka v gruči drugih dreves.

Spomnil se je device, ki je rodila Sina, katerega rešilne kaplje so škropile tudi na bolno dušo na razdvojeno dušo njegovo...

— Apage, satanas! (Poberi se, satan!) — zastoče, in beneški zlati so sfrčali v vodeno dolino, v kristalni grad povodnega moža...

Kakor da bi se bil prepustil boleči tvor, tako je bilo baronu Ivanu. Z lahko vestjo se je vračal v grad...

In spet je sanjal sanje — pa sanje sladke device na belih poljanah...

Igrali so torej drugi večer.

Baron Ivan je samozavestno omenil domači kontesi, da ni mogel nositi njenih zlatov pod svojim srcem in da jih je izročil materi vodi.

— Takih norcev je malo, de Smleški graščak.

— Don Kišot de la Smlednik — doda pl. Oblak.

— Gospod Ivan, vas je Bog pc več urah pripravil do 'spoznanja. Toda pravi vitez ne premišlja, pokaže takoj svojo čednost, — zbode vitez kontesa Marija.

Baron Ivan je bil zamišljen v igro, ki je postajala vedno bolj zanimiva. Strast se je pasla po kotih, zdaj je prilezla na dan... Prsti igralcev so nervozno stiskali karte, oči so švigale po mizi ustnice so se stiskale, žilice na čelih so se napenjale, vsak je vrgel karto na mizo, da je zazeblo v dno srca.

Proti koncu igre se že ni slišalo drugega nego padanje kart na kamenito mizo...

Plameni sveč na leščencu so se nemirno zibali od vetra, ki so ga delale karte v zraku. Noge pod mizo so se premikale v taktu padajočih kart in udarjale ob tla vino v majolki se je zibalo na tresoči mizi...

Graščak Smleški je mešal karte. Pogled mu je uhajal na velik kupček zlatov ob robu mize. — Vsem pa se je bralo na obrazu:

COPYRIGHT, BUCK, FROM UNDERWOOD & UNDERWOOD, N. Y.

ITALJANSKA KOMISIJA V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

— Kdo potegne z roko po tem zlatem bogu? —

Karte sorazdeljene.

Gospodu Oblaku se razjasni obraz.

— Kontesa Marija! Sreča je nocoj na vaši strani. Skoro mi je žal po cekinih v reki. — reče baron Ivan in se potegne za brado

— Gospod Ivan! Kazen sledi za petami, — odvrne kontesa in čaka, kaj poreče brat, ki je bil prvi na vrsti za igro.

— Kdo igra?

— Pagat ultimo! — zakliče puštalski graščak.

Dolga vrsta tarokov se je zabliskala v njegovih kartah. Vsi se spogledajo. Igralec izbere ostale karte na mizi.

Smledčanom zastre pogum.

— Contra! — zakliče baron Ivan.

— Re! — jekne kontesa.

— Supra! — se oglasi Smledčan.

— Morto! — zakliče domači graščak z zategnjenim glasom nervozno stiskajoč kvarte z močnimi prsti.

— Kaj delaš, Franc? — pokara kontesa svojega brata, ker se ji zdi karta neugodna.

— Nič se ne boj, Marija! Danes je naš dan!

Pade druga karta, pade tretja.

— Izgubljeni smo! — zakliče baron Ivan z otožnim glasom.

— Ne plaši se! Igra bo naša četudi ne pagat, — ga tolaži brat.

Karte padajo, srce tolče igralcem, kakor bi plezali na visoko goro...

Zadnja karta pade...

Pagat je narejen — — —

Gospod Oblak pograbi za kupček na mizi in ga strese v svoj mošnjiček.

Štejejo. Tudi igro je dobil domači graščak. Vsota je narasla na stotine cekinov.

Odštela sta Smleška dva svoje zlate. Pa jih je bilo premalo. —

— Kar manjka, pa pojdite iskat v Poljanščico, — pravi Smleški graščak.

— Kot vitez bote to uslugo napravili vi, gospod Ivan! — pikro odvrne kontesa in se obrne do kozjebrada barona.

— Tudi to bi storil, kontesa Marija: toda kesam se, da sem bil včeraj premehak do ženske. — odvrne zbadljivo baron Ivan in odide za svojim bratom.

Sveče na leščencu so pojemale, domači graščak in njegova sestra pa sta še pila iz majolke, preštevala zlate in se pomenkovala.

— Denarja nima več. Pa nekaj kmetov zastavi, — reče Oblak. — Midva ne bova iskala njegovih cekinov po vodi. Sicer mu pa jaz ne verjamem, da jih je zagnal v vodo...

— Jutri takoj se prepričamo. Kmet Dagarin Podbregom je dober plavač. Pokličem ga, in takoj prinese tiste naše cekine na beli dan, če so le res na dnu vode.

— Modra je ta, sestrica moja! Lahko noč!

III.

Tisti večer sta kmeta Zelnik in Dagarin sedela pri vinu ter se pogovarjala to in ono. Zelniku je še vedno rojil prejšnji večer po glavi in tisti beneški zlati mu niso dali miru.

Kaj ko bi človek hitro obogatel? Ne bi bilo treba se toliko truditi in trpeti, odkupil bi se pri graščini in bi postal svoboden kmet.

Kdo ima pravico do najdenega denarja?

Pa Zelnik sam si ni upal seči po cekinih. Dobro bi se bilo s kom posvetovati.

Njegov prijatelj Dagarin je gotovo mož za to, da zna molčati. — Zakaj če vesta dva, se še zareglja, če pa vedo trije, vedo vsi ljudje, pravi star pregovor.

Svoji ženi Zelnik ni upal razodeti skrivnosti. Pač pa je premišljeval ves dan, ali bi jo razodel svojemu prijatelju Dagarinu.

In odločil se je, da jo razodene.

— Dobro je vince, sosed, presneto bi se pilo, če bi bil denar, — je začel sukati pogovor na svojo plat. Pri tem je čisto na drobno pljunil mimo mize. To je bila Zelnikova slabost vselej, kadar je hotel spraviti iz sebe kako važno zadevo.

— Če bi ga imeli toliko kot — grajski! Moj ljubi Zelnik, še mar sikaj druzega bi se naredilo, ne samo vino pilo, če bi bil denar! — je odgovoril Dagarin.

— Ampak ga ni za kmeta. Gospoda ga ima pa preveč, toliko, da ga strani meče...

Zelnik je zopet pljunil, ravno tako nadrobno, a skoraj nervozno, kakor bi se ustrašil, da bo prehitro izdal prijatelju svojo veliko skrivnost.

— Meče, meče, — je pritrdil Dagarin. — Vse te veselice in zabave, kakor jih imajo med seboj vse te potrate, lovi, plesi... he prijatelj Zelnik — kmet pa tlačani...

— In če ga pri vsem tem ne spravijo izpod rok, ti pa kar suho zlato lučajo v vodo.. iz same gosposke objestnosti menda, ali jim pa tudi po glavah ni vse prav... Če bi ti vedel, prijatelj Dagarin, kaj sem jaz videl...

— Kaj si videl?

(Konec prihodnjič).

URADNIKOM VSEH SLOVENSKIH DRUŠTEV

v Pittsburghu, Pa., in sosednih naselbinah.

V nedeljo **dne 24. junija** se vrši v Pittsburghu **vseslovanski shod.** Pred shodom bo parada. Shod bo nekaka patriotična manifestacija vseh Slovanov v zapadni Pennsylvaniji in nabirali se bodo pri tej priliki tudi prispevki k ameriškemu Rdečemu križu.

Rojaki! Kot Slovenci, spadajoči k slovanskemu plemenu, je naša dolžnost, da se shoda polnoštevilno vdeležimo. Najsibomo državljani ali nedržavljani, naša navzočnost pri manifestaciji je potrebna. V novi — v boljši domovini smo in izraziti ji hočemo našo lojalnost in udanost.

Vsled tega pozivljam v imenu centralnega odbora vse uradnike vseh slovenskih društev v Pittsburghu in okolici, da pridejo v nedeljo **dne 10. junija** ob 9. uri dopoldne v Kranjsko-Slovenski Dom na 57. in Butler cesti v svrho izvolitve odborov, katere potrebujemo za izpeljavo našega programa. Prosim, da se vsak uradnik zasigurno vdeleži sestanka, kajti rešiti imamo veliko važnih točk, ki se tičejo slavnosti.

Nekaterim uradnikom, katerih naslovi so mi znani, sem poslal pismena povabila. Vsme pa velja to povabilo in upam, da se bode vsak brez obotavljanja odzval.

Prijatelji! Časi so resni in treba je nekaj napraviti za protekcijo našega naroda.

Pridite toraj vsa ob določenem času v Kranjsko-Slovenski Dom.

Za centralni odbor vseslovanskega shoda:

Ignacij Podvasnik,
predsednik.

(7-8—6).

Sloviti junaki mornarice Združenih držav.

GEORGE DEWEY.

— Zajemite ali uničite špansko brodovje. —

To kratko povelje je dospelo v roke šestdesetletnega pomorskega v aprilu 1898, ko se je nahajal na Kitajskem. Ta častnik je bil komodor George Dewey mornarice Združenih držav.

Bil je na mestu, ko je prišla njegova prilika. To je bila seveda njegova sreča. Te prilike pa se je poslužil na način, ki ni bil le srečen, temveč ženijalen.

Dewey prihaja iz Vermonta ter je končal študije na mornariški akademiji v Annapolisu l. 1858, star komaj dvajset let. Uspešno se je vdeležil kot poročnik državljanske vojne ter se boril pod Farragutom v new-orleanski kampanji. Med drugim se je vdeležil tudi napada na fort Fisher.

Ko je bila vojna končana, je služil naprej skozi trideset let, seveda mirno. Nekaj časa je bil učitelj na akademiji v Annapolisu, dočim je ostali čas križaril in služil kot član odbora za svetilnike.

Izvrševal je en rutinski posel za drugim ter se počasi dvigal po običajni lestvici od čina do čina, dokler ni bil leta 1896 imenovan komodorjem.

Ker se je naveličal dolgotrajne in nezanimive službe na kopnem, je prosil, naj se ga pošlje na morje. V novembru leta 1897 se je ugodilo njegovi prošnji. Dalo se mu je poveljstvo nad ameriško eskadro, namenjeno za azijska vodovja.

Ko je bila napovedana vojna s Špansko, se je nahajal Dewey s svojimi ladjami v Hongkongu. Brzojavno povelje pa ga je pošiljalo naravnost v Manilo, kjer se je nahajalo špansko brodovje pod poveljstvom admirala Montego.

Deweyu so prišle na uho vsakovrstne vznemirjajoče vesti glede tega brodovja in pristanišča samega. Reklo se je, da so španske bojne ladje naravnost nepremagljive in veliko večje od onih v njegovi lastni eskadri; pristanišče pa da je posejano s podmorskimi minami.

Dewey se ni niti za trenutek ustrašil teh povesti. Dalo se mu je povelje, naj zajame ali uniči špansko brodovje in on je bil tam, da sluša tem poveljem. Tako je mislil Dewey.

V resnici pa je bilo špansko brodovje zelo slabo in v pristanišču ni bilo nikakih min, vsaj takih ne, ki bi ovirale ameriške bojne ladje.

V Manila zaliv je dospel dne 1. maja 1898. Malo pred šesto uro zjutraj je otvoril ogenj na špansko brodovje. Španci so ogenj vračali in isto so storile tudi baterije na obrežju. Pričel se je prvi spopad v špansko-ameriški vojni.

Skozi dve uri je obstrojeval Dewey sovražnika in ameriški topničarji so z občudovanja vredno natančnostjo vedno pogodili cilje. Ob polosmih je dal povelje za umikanje, a le za toliko časa, da je omogočil svojim ljudem miren zajutrek in malo počitka.

Nato se je vrnil k naskoku. V teku par ur so bile vse španske ladje razdejane ali potopljene in istotako se je prisililo obrežne baterije, da so umolknile. Ubit ni bil niti en Amerikanec in niti ena ameriška bojna ladja ni bila resno poškodovana.

Dewey je končal svoje delo na Filipinih z zavzetjem mesta Manile in z ustanovitvijo prve ameriške vlade na teh otokih. Nato je prišel domov, da sprejme pohvalo svojih sodeželanov.

Cela Amerika je bila na nogah, da pozdravi odličnega moža. Med darovi, katere mu je poklonil narod, je bila tudi hiša v Washingtonu, D. C., katero je poklonil Dewey svoji mladi ženi. To njegovo povsem umljivo dejanje pa se mu je zamerilo in kot se ga je preje hvalilo, tako se ga je pozneje obrekovalo in blatilo. Priljubljenost pri narodu je bila za časa špansko-ameriške vojne kaj kratkega obstanka

Nezasluženo blatenje od strani sodržavljanov pa je speklo Deweya prav v dno duše. Zadostilo pa je dobil od vlade Združenih držav, ki mu je podelila v marcu 1899 polni naslov admirala, katero dostojanstvo sta zavzemala pred njim le Porter in Farragut.

Vsem je še v spominu, da je Dewey šele pred kratkim umrl v visoki starosti. Bil je v aktivni službi do svojega konca.

Stari in mladi.

Zložil Anton Medved.

Ljubljeni smo bili mladi
in ljubili smo gorko.
Zdaj bi še ljubili radi,
a ne mara nas nikdo.

Kakov starec z golo glavo
pride še do nas odkod
in z besedo godrnjavo
kara zdanji mladi rod.

Vse mu v dobrem je spomini,
kar je lepega užil,
to le zabi pri mladini,
da ni sam nič boljši bil.

Zastonj poskušnja čaja

Pišite še danes po poskušnjo Father Mollingerjeva rastlinskega čaja, senzacijalna zdravniška iznajdba, hvaljena od bolnih ljudi po celi Ameriki, katerim je bilo zdravje povrnjeno.

Za zaprtje, revmatizem, nečisto kri, glavobol, kašelj in prehlad, za slabotne upadle ljudi, za trpeče na neprebavi, za nered v želodcu, ledicah, jetrah in mehurju, ni bolj primernega zdravila kot iz 15 raznih rastlin sestavljen Father Molingerjev **SLOVITI ČAJ.**

Pošljite svoj naslov na dopisnici in **PREJELI BOSTE BREZPLAČNI ZAVITEK, DA POSKUSITE PREDNO KUPITE.** Mi bomo poslali brezplačno **OPIS FATHER MOLLINGERJEVEGA ŽIVLJENJA, KATEREGA MORA IMETI VSAKA HIŠA. NASLOV:**

Mollinger Medicine Co.
21 Mollinger Bldg.
East Park Way (N. S.)
Pittsburgh, Pa.

Pozor!

KUPI LIBERTY BONDE ZDRUŽENIH DRŽAV. — BONDE SVOBODE! DOKAŽI, DA SI PRVIČ DOBER GOSPODAR, DRUGIČ, DA SI PRIJATELJ SVOBODE SPLOH IN ŠE POSEBEJ PRIJATELJ ZDRUŽENIH DRŽAV.

Združene države so plačale svojo svobodo nele s srebrom in zlatom, ampak s srčno krvjo svojih sinov. Naša nova domovina je posvečena svobodi in pravici; blagoslovljena je s krvjo mož, ki so dali vse in sami sebe zato, kar vživamo sedaj mi — za svobodo. Mi smo prišli na gotovo; dobili smo nekaj, za kar nismo delovali niti mi, niti naši očetje — svobodo. Naša čast zahteva, da vsaj pomagamo shraniti to svobodo čisto, neomadeževano, varno. Niti kajzer, cesar, ali sultan se ne sme predrzniti omadeževati s svojo krvavo roko čast ljudovlade, ki je dala pribežališče preganjanim, blagostanje potrebnim in jednakost vsem. Svobodni možje bodo vedeli braniti to sveto dedščino, jedni s svojo krvjo, drugi s svojim umom. Ako nisi klican, da storiš jedno ali drugo, pomagaj braniti in širiti svobodo vsaj s tem, da kupiš Bonde Svobode — pomagaj z modrim gospodarstvom. Nikjer na svetu ni denar varnejše naložen, kakor v Bondih Svobode: Najbogatejša država na svetu s svojim stodesetmiljonskim narodom ti garantira za tvoj denar. Ako veruješ v papirnati denar Združenih držav, moraš verovati v Bonde Svobode; ker papirnati denar je isto tako dolžno pismo, koje si prejel od Združenih držav za svoto v srebru ali v zlatu, kakor Bondi Svobode. Še več; za papirnati denar ne dobiš o Združenih držav nobenih obresti, za Bonde Svobode pa bodeš dobil iste obresti, kakor v hranilnici, ki varno razpolaga z denarjem svojih vlagateljev. Pojdi k svojemu bankirju, ali v katerokoli banko hočeš, povsod ti bodo dali točna pojasnila; za svoj denar dobiš večjo vrednost v bondih. Če si dober gospodar, bodeš storil to takoj, ker le do 15. junija imaš časa, da se poslužiš te prilike. Bodi dober gospodar in bodi prijatelj svobode in prijatelj zemlje, kjer si dobil vse, kar imaš.

Slovenci, sedaj nam je dana priložnost, da z dvojnim dobičkom delamo za svojo korist. Kupimo Bonde Svobode, navežimo naše Združene države, vtelesimo sami sebe v družino svobodnih mož.

Nesebična ljubezen do naše nove domovine je ideal vreden moža, ki ljubi svobodo; če pa more pri tem napraviti dobiček, brez zgube na časti, še več, da pridobi na časti, bode storil s podvojeno hitrostjo, kar želi od njega domovina.

Naprej, toraj Slovenci, da se vije zvezdnata zastava, simbol svobode, zmagonosno v čast Združenih držav, v čast našo, v korist zatiranih in v smrt vseh tiranov! Kupite Bonde Svobode!

Matej F. Kebe,
predsednik Slovenske Zveze.

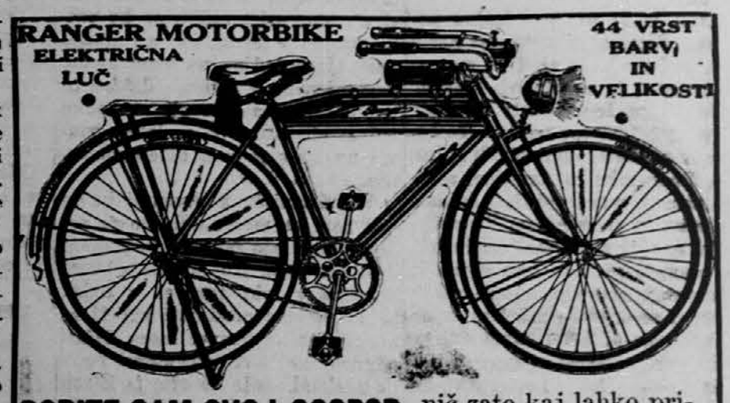

BODITE SAM SVOJ GOSPOD nič zato kaj lahko pridete. Vojska ali mir, imejte **Range kolo** in pravočasno boste na delu, v cerkvi, na sestanku z prijatelji, ljubljenko ali družino. Vozite se domov iz dela, dočim drugi čakajo ali hodijo peš.

IZBERITE IZMED 44 VRST raznih barv in velikosti **"RANGER"** koles. Vsi so naslikani v naravnih barvah v našem ceniku. Najpopolnejša izbira koles na svetu, vsi za TOVARNIŠKO CENO, od **$15.75** naprej.

30 DNI NA POSKUŠNJO pošljemo **"RANGER"** kolo, ki ga izberete. MI PLAČAMO PREVOZ DO VAŠEGA KRAJA, za **trideset dni za poskušnjo** da se vozite. Ves poiskus je na naše stroške. **OBROČI**, svetilke, kolesa in vse potrebno za polovične cene.

NE POŠLJITE DENARJA temveč pošljite kupon še danes za naš velikih novi cenik, tovarniške cene in ponudba, da ga **trideset dni preiskusite.**

MEAD CYCLE COMPANY, DEPT. 21 B **Chicago**

IZREŽITE TA KUPON IN POŠLJITE GA ŠE DANES | Mead Cycle Company, Dep. 21 B Chicago, Ill. Prosim pošljite mi svoj novi veliki cenik tovarne za kolesarske cene in 30 dni na poskušnjo. Jaz se s tem nič ne obvežem

Ime _____

ulica _____ mesto _____ država _____

Jugoslovanska Katol. Jednota

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minn.

sedež v ELY, MINN.

GOSPODARSKI ODBOR:
JOSEPH PLAUTZ, Jr., 432 — 7th St., Calumet, Mich.
JOHN MOVERN, 483 Mesaba Ave., Duluth, Minn.
MAT. POGORELC, 7 W. Madison St., Room 605, Chicago, Ill.

ZDRUŽEVALNI ODBOR:
RUDOLF PERDAN, 6024 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, Ohio.
FRANK SKRABEC, Stk. Yds. Station RFD. Box 17, Denver, Colo.
FRANK KOCHEVAR, Box 386, Gilbert, Minn.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarne pošiljatve, naj se pošljejo na glavnega tajnika Jednote, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bode oziralo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

GLAVNI URADNIKI:
Predsednik: MIHAEL ROVANŠEK, R. F. D. No. 1, Conemaugh, Pa.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106, Pearl Ave., Lorain, Ohio.
Glavni tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.
Glavni blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik N. S.: LOUIS COSTELLO, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:
Dr. JOSEPH V. GRAHEK, 843 East Ohio Street, Pittsburgh, Pa.

NADZORNIKI:
JOHN GOUZE, Box 105, Ely, Minn.
ANTHONY MOTZ, 9641 Avenue "M", So. Chicago, Ill.
JOHN VAROGA, 5126 Natrona Alley, Pittsburgh, Pa.

POROTNIKI:
GEO. J. PORENTA, Box 176, Black Diamond, Wash.
LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
JOHN RUPNIK, Box 24, S. R., Delmont, Pa.

CENTRAL NEWS PHOTO SERVICE, NEW YORK.

REAL ADMIRAL J. H. GLENNON.

Moja osebna poslanica nade.

Želim, da me pozna vsaki mož in vsaka žena v tej deželi, katera trpi na bolezni. Želim, da me poznajo vsi kot prijatelja—da vedo kdo sem jaz, kaj sem storil v preteklosti in kaj delam sedaj. Moja slika vam lahko spričuje, da sem osivel v medicinski praksi, katero vršim že dolgo vrsto let; moji lasje so danes snežnobeli po dolgih letih študiranja, raziskavanja in dela. Skrbno sem proučil in analiziral vse tiste stare, kronične in globoko vkorjenjujoče bolezni, ki se tako težko zdravijo in o katerih ima mnogo drugih zdravnikov le površno znanje. Želim, da mi vsak bolan moški in vsaka bolna ženska zaupa svoje težkoče in tajnosti; vsakemu bom dal pošten nasvet, ker želim, da sem z vsakim dober prijatelj. Pišite po brezplačno knjižico, katero vam nudim, in čitajte mojo **poslanico nade.**

J. Russell Price M.D.

ŽELODČNE BOLEZNI

okorela jetra, žolčnica, zapeka, zlata žila, revmatizem, katar, naduha in funkcijonalne bolezni srca se lahko vspešno zdravijo **privatno na domu in z majhnimi stroški.**

Želimo tudi, da se seznanite z našim vspešnim načinom zdravljenja na domu takih bolezni kakor so **sifilis, nečista kri, kožne bolezni, kapavica, živčna slabost, moška nemoč, semenotok, slabost možganov, kongestivna striktura, bolezni na mehurju in ledvicah in razne druge bolezni na spolno-urinarnih organih** na katerih mnogi moški toliko trpijo.

Zdravniška knjižica, katera šteje 96 strani, zastonj.

Pišite še danes po to knjižico in u niej boste našli enostavna fakta v razumljivem, materinskem jeziku. Ta knjižica je zaloga znanosti in vsebuje informacije in nasvete, ki bi jih moral znati vsak moški in vsaka ženska; posebno pa so ti podatki koristni tistim, ki mislijo na ženitev. Ako torej hočete znati, kako bi dobili nazaj svoje staro zdravje in moč, pišite takoj po to **brezplačno knjižico** in zvedeli boste, kaj je potrebno glede te ali one bolezni. Ne pošiljajte denarja! — pošljite samo vaše ime in naslov na spodnjem kuponu. Ne trošite denarja za kakšna ničvredna sredstva, temveč čitajte to knjižico, katera je **kažipot k zdravju,** in črpajte iz nje pravočasne nasvete in podatke. Pri tem lahko zveste, na čem vi trpite in kako se more vaša težkoča obvladati.

Kupon za brezplačno knjižico.

Zapišite vaše popolno ime in naslov, izrežite in pošljite nam še danes. Plačajte potrebno poštnino, da dobimo pismo o pravem času.

Dr. J. Russell Price Co.,
1100 Madison & Clinton Sts., Chicago, Ill.

Gospodje: Prosim, pošljite mi takoj vašo **zdravniško knjižico popolnoma zastonj** in poštnine prosto.

Ime in priimek _____

Štev. in ulica ali Box _____

Mesto _____ Država _____

Mlinarjev Janez.

(Konec.)

Janez se je vračal v mlin, glavo upognjeno, pogled v tla, misli žalostne, brez upanja. Nad vso naravo je pa plavala pomladna sreča in zelenje je drhtelo iz lesa in s travnikov in po pašnikih so bingljali zvonci in pastirji so vriskali in peli.

Tam nad gričkom je krožila postovka in prežala na plen. V hrastju se je oglasila kukavica in je zakukala.

Petkrat je zapela in kmet Primož jo je čul. V Lokah je kosil prvo detelo in ravno brusil koso, ko je zakukala.

— Bes te plentaj, je dobrega srca. Še pet bi živel, kakor pravijo. No, saj je res že davno zapela. In takrat sem štel in je nakukala deset. Modra si, jaz bi živel deset let in Jerop... in Štefan ki smo te slišali.

Tako je govoril sam s seboj in se smejal. Klobuk se mu je nagnil na stran in na gladko obritem licu so se čudno kremžile velike gube.

Mlinar Janez je prišel tisti trenatek mimo in se je začudil. — Primož se je smejal. — Špičasta brada se je podaljšala, lica so se razširila, tista suha, rjava lica, in oči so izražale razposajenost. — Koščena in dolga je bila postava in v umazanih, od ilovnate zemlje porjavelih, visokih škornjih je bila videti še daljša.

— Dobro srečo in hvaljen bodi Jezus, strie! Kaj se tako smejete?

— Bog daj, Janez, Bog daj!.. Dobre volje sem, prav dobre volje, kot bi se napil Blažišarjevega pikolita. Veš, meni ga je dal večkrat možiček, ker sva se razumela. Dober človek je bil, malo takih. Za pijačo je rad dajal in suknjene je rad pravil, da smo se vsi za trebuhe držali.

— Preveč ste veseli. Po solncu rado dežuje.

— In narobe, Janez. Ali naj vedno mevžarim, primojdunaj. Danes sem ga pošteno ruknil opoldne. Dva litra sem pocedil še iz bečka, zato sem korajžen. Ko sem bil mlad, to sem jih rezal. Vse me je poznalo, no, saj me še zdaj... Deset bokalov sem ga nesel, saj pravim, in vsakega junaka sem pomandral in vrgel v vrečo.

Janez je sedel v senco pod hruško. Rad bi mu povedal, pa mu ni hotela beseda iz ust.

— Janez, ti si preveč kisel. Odkar delaš pokoro, se še nisi zasmejal. Pravijo, da kdor se od srca ne smeje, nima čiste vesti. A tebi nima kaj težiti vesti: moliš in se postiš kot svetnik in si pust kot drva.

— Na tuje bi šel, morda bi bilo drugače. Bolj zadovoljen bi bil pomara... Žalosten sem zadnji čas, le vča-

Govoril je to nameroma, a kmet Primož se ni menil za svoj dolg in boben, ki mu je imel zapeti pred vratmi.

— V tujino! Pojdi, pojdi, pa nikar ne žlobudraj, Janez, saj nisi baba. Lahko bi se ti zgodilo na tujem kot tistemu, ki je sedel v blato in se vanj pogreznil. In zadovoljen bi ne bil.

Prenehal je z delom in se naslonil na koso in njegove misli niso bile več vesele.

— Nemara si bil doma, Janez? Ali si bil pri starem?

Janez se je zdrznil. Pred par minutami se je še smejal Primož zdaj je pa bilo njegovo lice tako resno in gube so stale ohlapno na njem.

— Povej, povej! Nič, kaj ne?.. Lakomnik je lačen do smrti.

— Res je, strie, nič!

In zjokal se je Janez.

Primož je telebnil koso vstran in sedel na sredo lehe in podprl glavo ob dlan desne roke.

— Naj gre vse! Saj ne rečem nepridiprav sem bil v mladosti ali vendar sem živel kot žive pošteni ljudi vobče, če še ne boljše. Od mlada sem delal in nisem prislužil, da bi nesel v šćepcu. Kot bi me vrag zaznamoval; dolg sem dobil in dolg je rastel. Prišla je trtna uš in je bilo treba izkopati stare trte in nasaditi nove brajde in oplesti in postaviti nove latnike. Denarja nič, pojdi na posodo! In je prišla suša in ni bilo turščice, da bi jo nesel enkrat v mlin. Pojdi ponjo in plačaj in se zadolži! In krava ti crkne s teletom! Hčere odpravi od hiše in jim daj dote! Vedno jemlji, a nikjer ne dobiš! Gozd izsesaš, trta ti ne obrodi vsako leto. In tvojemu staremu plačuj obresti po deset. Moj Bog, po deset sem plačeval... — Povej mi, človek božji, ki ne poznaš sveta in živiš v samoti in moliš vedno k Bogu, ali bo kdaj boljše na svetu?...

Janez ga je pogledal, kot bi ne razumel dobro njegovega vprašanja, potem je pogladil brado in stegnil roko.

— Strie Primož, hudo ste se razvneli in težko vprašanje ste mi zastavili. Glejte, meni se tako zdi, da je svet velik oltar, hiša božja. In ko bo ta hiša res hiša molitve, bo tudi lepše na svetu.

— Lepo si to povedal. A ta hiša je jama razbojnikov in tatov, Janez, jaz tudi postanem tat in razbojnik. Prijetno mi bo, lumpom se najboljše godi. Veš, bel kruh bolj diši, kot turščičen, ki ga ješ vsak dan.

Primož je pogledal po strmini in zagledal velik hrast, ki je metal senco daleč naokrog.

— Primojdunaj da bi bilo lepo viseti na onih vejah tam gori!

— Strie, ne govorite tako!

In je šel k stareu in ga je miril.

— Pogosto mi pride, da bi šel. — Ljudi božji, kdor ima pe-

sa, naj posluša! Nesreča preti ugonobiti življenje in podreti dom in zapoditi po svetu reveža. Za nove zvonove ste zložili in cerkev ste sezidali in župnišče. Gospod se vas spomni ob uri trepeta. A na bereti si lahko novih zakladov... Slišali ste, da je nebeško kraljestvo podobno zakladu, ki je skrit v njivi; najde ga človek in skrije in od veselja nad njim gre in proda vse, kar ima in kupi tisto njivo. A vam ni treba prodajati imate, in če daste, boste srečni Trkam na vaša srca in prosim usmiljenja.

— Za koga prosiš, Janez?

— Za Primoža. Upnik se je vzdignil zoper njega, palico je zavihtel, da bi ga udaril.

— Pojdi z Bogom! Sami smo berači, nikar ne šemi. Če si ti bedast, mi nismo.

In je šel dalje in je trkal, pa so se mu smejali in otroci so ga dražili.

Tedaj je zavil v župnišče. Počasi in boječe je stopil pred župnika. Star je bil in nad dvajset let je služil v fari in vsi so ga ljubili.

— Kaj pa, Janez?

— Prošnjo imam, gospod.

Prav tik njega je stopil župnik ker je bil napol gluh.

— Primoža mislijo spoditi po svetu, prodati mu mislijo vse, tuđi bajto.

— Kdo pa? Tvojemu očetu je veliko dolžan.

— Da, da, gospod. Pa sem rekel: k vam bi šel in vam povedal kako in kaj, gotovo bi vedeli svetovati.

— Kaj bi rad naredil?

— Očeta ne morem pregovoriti in denarja ni dobiti za Primoža Po vsej vasi sem hodil in so se mi smejali.

Zjokal se je in si je brisal solze z rokavom.

— Ne jokaj, Janez! Pomagal bi Primožu, pa sem star in vse sem razdal. Pred grobom sem in hrbet imam pripognjen kot gaber deblo. K tvojemu očetu pojdem Le brez skrbi bodi, Janez! Primož bi moral tudi iti. Pojdi in mu reci! Najbrže že spet pije pri Staršinki!

Šel je Janez potolažen in je dobil Primoža in ga spravil k župniku. Oblekel je starec suknjo in stopal počasi. In Primož je šel za njim upognjen in žalosten.

Janez je sedel pod oreh in čakal. —

In čez dobro uro sta se vrnila in stari gospod je bil otožen in kmetu Primožu je bilo, kot bi ga bil udaril z batom po glavi.

— Janez, pojdi in ne jokaj!.. On, ki lajša rano, ve, zakaj se to godi.

In so šli vsak na svoj dom.

Janez pa se je bal velike — ne sreče...

In je prišla — — — —

* * *

Tisto jutro je mlinar Janez zgodaj vstal. Pomolil je in stopil je pred mlin. In ko je pogledal po dolini, mu je obstalo oko tam nad lokami.

Hrast je dvigal svoje veje visoko kvišku in veter jih je pregibal. In na veji je viselo nekaj dolgega in suhega. Misel je šinila Janezu v glavo in je stekel po poti.

Dolgočasno in pusto jutro je bilo. Sive megle so se vlačile po nebu in neprijeten veter je pihal.

Kot burja je dirjal Janez in brada je plapolala. In ko je prihitel pod hrast in zagledal kmeta Primoža na veji, obraz črn in zabuhel, in roke, tiste mišičaste lopataste roke ob bokih, in noge dolge in suhe, ga je prevzel za hip strah. Zavel je veter in zamajalo se je truplo na vrvi.

In izpod neba so se vsule goste kaplje. — — —

Odrezal je Janez vrv in naložil težko truplo in bežal, bežal v vas. Srce mu je burno bilo in v glavi mu je bilo tako čudno.

— Naravnost ga njemu nesem ki je kriv, naravnost njemu... — Obesil se je, ah, ti moj Bog! — Njemu ga nesem, da bo videl, kaj je naredil, njemu, njemu!

Padale so kaplje, težke in debele in curljalo je od Primoža kot bi lilo iz škafa.

A Janez ni čutil ne dežja, ne teže na svojem hrbtu.

* * *

Nad vso božjo naravo je vladala grozna puščoba. Globoko so se klanjael veje sadnega drevja in od ponosnih trt je teklo v curkih. Žalostne so ležale brajde in plante in pod latniki so se vlačili ostudni močeradi.

Zagrmelo je nad gozdom in odmev se je čul čez vso dolino, kot bi se posulo kamenje z Nanosa na Gradišče. Križali so se bliski v zraku in nad Krasom je vladala tema. Potok je v trenotku narastel in valil s seboj hlode in kamenje. Drčalo je in bobnelo in treslo se je drevje ob bregovih.

* * *

Janez je pridirjal pod kolnico. Oče je bil tam, in komisija, ki je prišla licitirat, in nekaj kmetov. Padlo je breme pred Marka in vsi so se začudili.

In sin je stegnil svojo desnico in iz ust so mu prišle hripave besede:

— Vi, vi ste ga! Vrv ste mu dali, trebuh ste mu razparali in ovili s črevesi njegov vrat in ga zadavili, srce ste mu izrezali in ga požrli. Meso ste razsekali in jedli in pili krv... Tu, tu ga imate!.. Snejte ga, snejte... Vi, vi, pokora, pokora! Jaz, jaz sem ga tudi mlina mu nisem dal, pa se je ... obesil!

Sedel je na zemljo in se razjokal. —

Dva sta ga prijela in ga hotela odpeljati v hišo. Tedaj se je dvignil pokonci in govoril, kot bi bruhal iz sebe:

— Vi, razbojniki, tatovi, lumpje! Kaj stojite tu!... Ha, ha!... On je mene nesel in jaz sem ga nesel... Haha! Otroci, delajte pokoro, oblecite črne kožuhe in natresite saj na glave!.. Če ne, boste kot paglavci, boste vsi poerkali... Trnje še ni obrodilo jabolk... Vi, vi ste trnje in boste vrženi v ogenj....

Plamtele so mu oči in mahal je z rokami.

— Oče, vi, vi ste ga... vi ste krivi — — —

Zakadil se je v četa in ga sunil na tla in je hlastil nanj in ga suval v hrast in vrsa in ga daval.

Komaj so mu ga iztrgali. Krvave so bile njegove roke in ko jih je videl, se je razjokal.

— Udaril sem ga, očeta sem udaril ... kri... kri... Očeta, svojega očeta...

Peljali so ga v hišo.

In prihiteli so ljudje iz vse vasi, čeprav je bil dež, in so gledali Primoža. Tudi žena je prišla in sinovi. In joka je bilo in križanja in molitve. Vzdignili so ga in nesli domov...

* * *

— Gospodje, licitacije ne bo!

Lezel je oče Marko v hišo in od strahu je bil onemogel in je legel.

Teta Franca in otroci in žena so jokali. Teta se je postarala tiste dni za pet let. Zožile so se njene prsi, hrbet se je upognil, lica so se nagubančila kot starki, ki doživi devetdeset let, šilasta brada se je znatno zdaljšala, lasje so osiveli in v očeh je bila večja strogost kot kdaj v življenju.

— Jejhata, jejhata, ti moj Bog, kaj doživim starka!

Cele dneve in noči je prešteva-

la jagode na molku in sedela pri Markovi postelji.

— Ti moj Bog, Janeza so odpeljali v Ljubljano in morda se ne vrne več. No, je že zaslužil, ker je naredil veliko greha. Bog pomagaj in sveta Frančiška.

A — Janez se ni vrnil, umrl je v norišnici.

Marko je ozdravel in ni pognal Primoževih po svetu.

Pretresla ga je Primoževa smrt in Janezova nesreča. Odslej je živel življenje samotarja v mlinu in prepustil grunt in trgovino sinu Markcu.

Drugačen je bil zdaj — in njegovo življenje je bila pokora.

Neodvisnost Albanije.

Rim, Italija, 5. junija. — Italija je zato proklamiralo neodvisnost Albanije, ker se popolnoma strinja z zavezniki v zahtevi, da se mora vsakemu narodu priznati narodni princip ter smatrati vsak narod kot skupno neodvisno celoto. —

CENIK KNJIG

katere ima v zalogi

Slovenic Publishing Company

82 CORTLANDT ST., NEW YORK, N. Y.

POUČNE KNJIGE:

Abnov nemškoangleški tolmač, vezan	$.50
Cerkvena zgodovina	$1.70
Poljedelstvo	$1.50
Postrežba bolnikom	$.20
Sadjereja v pogovorih	$.25
Slov.-angleški in angl.-slov. slovar	$1.50
Srednji katekizem	$.50
Trtna uš in trtoreja	$.40
Umna živinoreja	$.50
Umni kletar	$.50
Umni kmetovalec	$1.50
Veliki slovensko-angleški tolmač	$2.00
Venček častitk	$.25

ZABAVNE IN RAZNE DRUGE KNJIGE:

Doli s orožjem	$.50
Hubald pripovedke	$.20
Izanami, mala Japonka	$.25
Izidor, pobožni kmet	$.25
Iz raznih stanov (pesmice)	$.20
Jama nad Dobrunjo	$.20
Jaromil	$.20
Juan Miseria	$1.00
Juri baron Vega	$.25
Kraljičin nečak	$.40
Korejska brata	$.40
Nekaj iz ruske zgodovine	$.20
O jetiki	$.15
Pegam in Lambegar	$1.25
Pražki judek	$.30
Preganjanje indijanskih misijonarjev	$.45
Prisega huronskega glavarja	$.40
Repoštev	$.25
Ribičev sin	$.15
Rodbinska sreča	$.30
Slovenske novele in povesti	$.30
Socializem	$.35
Socijalna demokracija	$.10
Stanley v Afriki	$.25
Timotej in Filemon	$.25

Vjetnik na galeji	$.15
Vojna na Balkanu, 13. sves.	$1.25
Zgodovina c. in k. pešpolka št. 17 s slikami	$.50
Zlatokopi	$.40
Zlatarjevo zlato	$1.00
Življenje na avstr. dvoru ali Smrt cesarjeviča Rudolfa (Tragedija v Meyerlingu)	$.75

Sherlock Holmes:

V rakvi kraj bombe	$.15
Zaklad kupčevalca s sukanji	$.15
Ena sama kapljа črnila	$.15
Grob v svetilniku	$.15
Gospa s kanarskim brilijantom	$.15
Kako so vjeli Jacka raspara'a	$.15
Londonski ponarejalci denarja	$.15
Plemič	$.15

RAZGLEDNICE:

Newyorške s cvetlicami, humoristične, božične, novoletne in velikonočne komad po	$.05
ducat po	$.20
Album mesta New Yorka s krasnimi slikami, mali	$.25

ZEMLJEVIDI:

Združenih držav mali	$.15
veliki	$.25
Avstro-Italijanska vojna mapa	$.15
Balkanskih držav	$.15
Evrope	$.15
Evrope, vesan	$.25
Vojna stenska mapa	$1.50
Vojni atlas	$.25
Zemljevidi: New York, Colorado, Illinois, Kansas, Montana, Ohio, Pennsylvania, Minnesota, Wisconsin, Wyoming in West Virginia in vseh drugih držav po	$.25
Avstro-Ogrske mali	$.15
veliki vesan	$.50
Celi svet	$.25
Velika stenska mapa U. S. na drugi strani pa celi svet	$1.50

OPOMBA: Naročilom je priložiti denarno vrednost, bodisi v gotovini, bodisi poštnih, ali mednarodnih Zedinjenih držav.

SLOVENSKO

podp. društvo svete Barbare

ZA ZEDINJENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE.

Sedež: FOREST CITY, PA.

Incorporirano dne 21. januarja 1902 v državi Pennsylvania.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: F. S. TAUCHER, 674 Ahsay Ave., Rock Springs, Wyo.
Podpredsednik: JAKOB DOLENC, box 181, Broughton, Pa.
Tajnik: FRANK PAVLOVČIČ, box 647, Forest City, Pa.
Pomožni tajnik: AVGUST GOSTIŠA, box 310, Forest City, Pa.
Blagajnik: JOSIP MARINČIČ, 5805 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
Pomožni blagajnik: ANT. HOCHEVAR, RFD. No. 2, box 11½, Bridgeport, Ohio.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik nadz. odbora: JOSIP PETERNEL, box 95, Willolk, Pa.
1. nadzornik: JERNEJ HAFNER, box 65, Burdine, Pa.
2. nadzornik: IVAN GROŠELJ, 885 E. 137th St., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Predsednik porot. odbora: MARTIN OBREŽAN, box 72, E. Mineral, Kans.
1. porotnik: FRANC TEROPČIČ, R. F. D. No. 3, box 146, Fort Smith, Ark,
2. porotnik: JOSIP GOLOB, 1916 So. 14th St., Springfield, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. JOSIP V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., Pittsburgh, Pa.

Uradno glasilo: "GLAS NARODA", 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Cenjena društva, oziroma njih uradniki so naprošeni pošiljati vse dopise direktno na glavnega tajnika in nikakor drugega. Denar naj se pa pošilja edino potom poštnih, ekspresnih ali bančnih denarnih nakaznic, nikakor pa ne potom privatnih čekov, na naslov: Frank Pavlovčič, Farmers & Miners National Bank, Forest City, Pa.

V slučaju, da opazijo društveni tajniki pri poročilih glavnega tajnika kake pomanjkljivosti, naj to nenudoma naznanijo uradu glav. tajnika, da se zamore napako popraviti.

J. VALERA:

Pepita Jimenez

ROMAN.

Za "Glas Naroda" priredil J. T.

14 (Nadaljevanje.)

Kri don Luisa je pričela teči v potokih, grof je napadal s še večjo silo ter skoro zlezel pod sabljo don Luisa. Ta ni pariral udarca, temveč spustil sabljo z veliko silo na glavo grofa. Omamijen vsled udarca je padel na tla, po celi dolžini života.

Cela bitka je bila delo par minut.

Don Luis je ostal miren kot stoični filozof, katerega je trda postava potrebe prisilila izpostavljati se takim kritičnim doživljajem, ki so tako malo soglašali z njegovimi navadami in njegovim mišljenjem.

Kakorhitro pa je videl svojega nasprotnika kot mrtvega na tleh, obliteg s krvjo, se je polastil don Luisa velik strah in malo je manjkalo, da ni padel v nezavest. On, ki ni bil v stanu ubiti vrabca, je skoro umoril človeka. On, ki je imel še pred petimi ali šestimi urami trden sklep, da postane duhovnik, misjonar, služabnik in oznanjevalec evangelija, je zivršil v kratkem času vse mogoče zločine ter poteptal vse božje postave. Nobenega smrtnega greha ni bilo več, katerega ni izvršil.

Najprvo so se razblinili v nič njegovi sklepi junaške in popolne svetosti. Nato so odšli po vodi tudi njegovi sklepi glede lažje, bolj "meščanske" svetosti. Vrag je napravil konec vsem njegovim načrtom. Jezilo ga je, da ne more postati niti krščansi Filemon, kajti pobijanje ljudi je tvorilo kaj slab pričetek večne idile.

Po vseh razburjenjih tega dneva in te noči se je nahajal don Luis v stnju in razpoloženju človeka, ki ima možgansko vročnico.

Currido in stotnik sta ga prijela vsak za eno stran ter odvedla domv.

Don Pedro de Vargas je skočil prestrašen iz postelje, ko se mu je sporočilo, da so privedli njegovega sina ranjenega domov. Pohitel je k njemu, preiskal rano in kontuzije ter se prepričal, da ni nobene posebne nevarnosti.

Kljub temu pa je naglas zaklel ter rekel, da se bo maščeval za te žalitev. Potolažil pa se ni toliko časa, dokler ni izvedel o celem dogodku, ter vede, da se je znal don Luis kljub svoji teologiji sam osvetiti.

Ttkoj nato je prišel zdravnik, da sprejme don Luisa v svojo oskrbo.

Povedal mu je, da bo še lahko v treh ali štirih dneh zopet na prosto ter da se ni nič pripetilo. Grof pa bo moral nasprotno ostati v postelji več mesecev. Njegovo stanje pa ne daje povoda za nikako bojazen. Ko se je prebudil iz svoje omotice, je prosil, naj se ga odvede na njegovo posestvo, oddaljeno nekako miljo od mesta. Najeli so voz in spremila sta ga oba prijatelja, ki sta bila njegova sekundanta.

Štiri dni po dvoboju so se prerokovanja zdravnika res izpolnila in don Luis je bil v stanu oditi na prosto, dasiravno je bil še oslabljen od udarcev in izgube krvi.

Prva dolžnost, katero je hotel don Luis po svojem ozdravljenju, izpolniti, je bila ta, da obvesti očeta o svoji ljubezni do Pepite ter o svojem namenu, da se poroči ž njo.

Don Pedro ni odjahal tekom bolezni sina na polje ter se tudi ni pečal z drugimi stvarmi. Oskrba sina je zavzemala ves njegov čas.

Nekega jutra sedemindvajsetega junija, ko je odšel zdravnik ter se je nahajal don Pedro sam pri svojem sinu, se je izpovedal don Luis svojemu očetu na sledeči način:

— Dragi oče —je rekel don Luis, — jaz te ne smem varati. — Danes ti moram razodeti, kakšen hinavec in potuhnjenec sem.

— Dragi sin, če se hočeš izpovedati, je na vsak način boljše, da pokličeš gospoda vikarja. — Moja glava ni posebno bistroumna in čista. Zamojdel bi ti dal odvezo za vse tvoje grehe, seveda, če bi ta odveza kaj pomagala. — Ker mi pa hočeš, kot svojemu najboljšemu prijatelju, gotovo izdati kako skrivnost, te prosim, povej mi, kaj ti je na srcu.

— Velik zločin sem napravil. — Velik, zelo velik. — Ti morda niti ne slutiš o moji pregrehi.

— Nikar se ne sramuj svojega očeta. — Povej, kar imaš na vesti. —

Don Luis je zardel in začel govoriti:

—Moja skrivnost obstoji v tem, da sem zaljubljen v Pepito Jimenez in da sem....

Don Pedro se je na ves glas zakrohotal in odvrnil:

— In da je tudi ona zaljubljena v te, da si bil pred par dnevi do dveh popolnoči pri njej, da si se lepo zabaval, da si se zastran nje sprl z grofom, in da si ga skoraj umoril.

Don Luis ga je začudeno in preplašeno gledal.

— No vidiš — je nadaljeval oče, — kakšne skrivnosti mi imaš povedati. — Vrabci že čivkajo o tem po vaških strehah. — Morda bi bil lahko prikril, da si bil do dveh zjutraj pri nji, toda zdaj niti tega ne moreš. — Dve ciganki sta te videli, ko si se ponoči priklatil iz hiše. — In pa še nekaj....

— Kaj pa oče? — je vprašal don Luis z jecajočim glasom.

— No, ali misliš, da Pepita kaj skriva? — Ne, ne, prav nič ne. Vsak dan, odkar si bolan, je dnevno po dvakrat ali trikrat tukaj. — Kolikokrat pošlje pa tudi Antonijo, da se prepriča o tvojem zdravju. — Ali mi vrjameš, da je silila celo v tvojo sobo? — Jaz bi jo pustil, pa mi je bilo za tvoje zdravje.

Don Luis se je nekoliko ojunačil in je s kratkimi besedami očetu vse razodel.

— Moj Bog, kako si se moral začuditi in kako si bil presenečen? — je rekel slednjič.

— Zakaj bi se čudil? — Zakaj bi bil presenečen? — je odvrnil oče čisto prostodušno. — V vasi že več dni ne govore ničesar drugega kot samo o tebi in o Pepiti. — Vsem se čudno zdi, kako da si se mogel tako hitro izpremeniti. — Pred par dnevi si bil še napol svetnik, zdaj si pa ljubimec, ki že pretepa svojega tekmeca. — Ti ne veš, kako čudno se zdi očetu vikarju. — Neprestano se križa in ne more vrjeti.

— Da, oče, jaz sem bil velik hinavec. — Sam ne vem, kako je prišlo do tega. — Toda, zdi se mi, da je moralo priti.

— Nikar ne nori. — Ali misliš, ad ti kaj zavidam? — Nič prav nič ne. — Že pred dvema mesecoma sem vedel, da je Pepita zaljubljena vate in da je tudi ti ne gledaš postrani .— Ne boj se, starec ima presneto dobre oči. — In tudi, če bi ničesar ne videl, bi moral vedeti, kajti moj brat, dekan, mi je vse popisal. — Čast ti, da si bil tako zaupljiv napram svojemu stricu. — Vidiš, tukaj so pisma. — Dekanova pisma in prepisi pisem, ki sem mu jih pisal. — Na, beri.

Dekanovo pismo se je glasilo:

Dragi brat: —

— Moja dolžnost je, sporočiti ti zelo slabo novico. Toda, jaz sem prepričan, da bo Bog v Svoji neskončni dobrotljivosti odredil, da ne boš preveč razočaran in da se ne boš preveč jezil. — Luis mi že nekaj časa pisari zelo čuda pisma, v katerih priznava, da ima nekako pregrešno nagnenje do neke koketne mlade vdove, ki stanuje v vaši vasi. — Dozdaj sem bil na Luisa vedno ponosen. — Prepričan sem bil, da bom zamogel podariti sveti cerkvi krepostnega in vnetega duhovnika. — Toda z žalostjo opažam, da sem se varal in da se še zdaj varam. — Vem tudi, da se hočeš ti poročiti s to vdovo. — Vsled tega sem neskončno žalosten, da je tvoj sin tvoj tekmec. — Moj Bog, kaj bi bilo, če se izve kaj takega! Nastal bi škandal, ki bi ne imel para. — Prosim te torej, pošlji Luisa čimprej k meni.

Don Luis je poslušal to pismo in molčal.

(Dalje prihodnjič).

POZOR, SLOVENCI!

Lepa prilika za Slovenca, ki ga veseli pričeti grocerijsko obrt. Hiša je dovolj velika, 30×70. V bližnji okolici dela mnogo Slovencev in ni nobene trgovine. Prodam radi slabega zdravja. Katerega veseli, naj se osebno oglasi ali pa piše na:

Frank Slanovič,
Box 491, Dawson, N. Mex.

ZDRAVSTVENA OBLAST

želi zvedeti, ako je kak sorodnik ali znanec, ki bi mogel dati kake podatke o FRANKU JOŠT, zdaj bivajočemu v bolnici v New Yorku.

Kdo bi kaj o njem vedel, lahko sporoči

Uredništvu "Glas Naroda".
82 Cortlandt St., New York, N. Y.
3x

NAZNANILO.

Radi preobilega posla sem bil primoran poiskati namestnika in posrečilo se mi je dobiti

Dr. Milana Milojevič-a,

da je sprejel to mesto. Dr. Milojevič je obiskaval šole v Ljubljani in potem študiral medicino v Gradcu na Štajerskem, pozneje je nadaljeval svoje študije na raznih evropskih klinikah in eno leto v ameriški bolnišnici. S pomočjo dr. Milojeviča mi bo zdaj mogoče zdraviti vsakovrstne bolezni, bodisi moške, ženske ali otročje.

Dr. Jos. Grahek,
843 East Ohio Street,
North Side, Pittsburgh, Pa.
(26-5—26-6 2x v t)

OGLAS.

Cenjenim rojakom priporočam svoja

NARAVNA VINA

iz najboljšega grozdja.

Najboljše staro belo vino Riesling 10 gal $6.50, 27 do 28 gal. $15.50, 50 gal. $27.50. Staro rdeče vino Zinfandel 27 do 28 galon $14., 50 galon $25. Lansko belo vino 27 do 28 galon $14, 50 galon $25, rdeče vino 27 do 28 galon $12.50, 50 galon $22.50. — 100 proof močan tropinjevec 4½ gal. $12, 10 gal. pa $25. Pri omenjenih cenah je vštet tudi vojni davek na vino.

S spoštovanjem
S. JACKŠE,
Box 161 St. Helena, Cal.

NAZNANILO.

Cenjenim rojakam v državi Minnesoti, naznanjamo, da jih bo kratkem obiskal naš zastopnik

Mr. Janko Pleško,

ki je pooblaščen sprejemati naročnino za "Glas Naroda" in izdajati tozadevna potrdila. On je pred leti že večkrat prepotoval države, v katerih so naši rojaki naseljeni in je povsod dobro poznan. — Upati je, da mu bodo šli rojaki v vseh ozirih na roko, posebno še, ker ima pokvarjeno levo roko.

Uredništvo.

IČE SE MOŽ

za delati v usnjarni. Debra plača, stalno delo.

C. Moensch Sons Company,
(13—4 v d) Gowanda, N. Y.

HARMONIKE

bodisi kakršnekoli vrste izdelujem in popravljam po najnižjih cenah, a delo trpežno in zanesljivo. V popravo zanesljivo vsakdo pošlje, ker sem že nad 18 let tukaj v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravek vzamem kranjske kakor vse druge harmonike ter računam po delu kakoršno kdo zahteva, brez nadaljnih vprašanj.

JOHN WENZEL,
1017 East 62nd St., Cleveland, Ohio.

Dr. LORENZ,

Jaz sem edini slovensko govoreči specialist moških bolezni v Pittsburghu, Pa.

Uradne ure: dnevno od 9. dopoldne do 8. ure zvečer. V petkih od 9. dopoldne do 2. popol. Nedeljo od 10 dop. do 2. popol.
DR. LORENZ,
specialist moških bolezni,
944 Penn Ave. II. nadst. na ulico, Pittsburgh, Pa.

Prej je bil večkrat bolehen.

H. H. Von Schlicku, tovarnarju Bolgarskega Krvnega Čaja, ki je s sto in sto tisočimi bolnimi v stalni zvezi in dan za dnem dobiva zahvalna pisma od onih, katerim je Bolgarski Krvni Čaj povrnil zdravje je naš rojak Ivan Salopek, P. O. Box 121, Zeigler, Ill. pisal sledeče pismo:

"Eno leto vživam Bolgarski Krvni Čaj in nikdar nisem bil bolan. Preje sem bil večkrat bolehen. Pošljite mi še eno škatljo".

Ena velika škatlja Bolgarskega Krvnega Čaja, ki traja 5 mesecev za 1 dolar, 6 škatelj za 5 dolarjev pošlje kamorkoli

Marvel Products Company,
99 Marvel Bldg.
PITTSBURGH, PA.

Opomba: Ako hočete pošiljatev zagotoviti, pošljite 10c. več.

Rad bi izvedel za naslov svojega rojaka ANTONA BURLOVIČ. Doma je iz Račič št. 64 pri Podgradu na Primorskem. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da ga mi naznani, ali naj se pa sam oglasi. — Joseph Ilijas, Box 32, Oakmont, Pa. (7-9—6)

POZOR ROJAKI

Najenostavnejše sredstvo za lepoto las, kakor tudi za moško brado in brke. Od tega mazila zrastejo v 6ih tednih krasni gosti in dolgi lasje kakor tudi moškim krasni brki in brada in nobeden odpadli lasje ostali. Revmatizem, kostli ali trganje v rokah, nogah in v križu, v enem dnevu popolnoma odstranim, rana, opeklina, bolh, ta sv. kresnica in grdo pičene noge kuje očesa, mozolne v par dneh popolnoma odstranim. Kdor si moje zdravilo brezuspeha rabil mu jamčim za 50.00. Pišite takoj po cenik, ki ga takoj pošljem zastonj.

Krasni fotogr. KOLEDAR za leto 1917 dobite ako pošljete 4 cente za poštnino.

JAKOB WAHČIČ,
6702 Bonna Ave., Cleveland, Ohio.

Novost!

Osemkotna ura za gospode

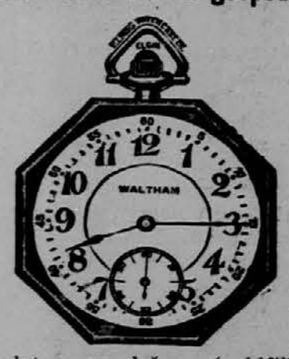

s zlatom prevlečena (goldfilled case 10 let jamčen) z najboljšim kolesjem Waltham ali Elgin, z enim popolnoma gladkim pokrovom natančno kakor slika

s 7 kamni..... $12.50
s 15 kamni..... $15.50
s 17 kamni..... $17.50

S zlatom prevlečena (goldfilled case 20 let jamčen)

s 7 kamni..... $14.50
s 15 kamni..... $17.50
s 17 kamni..... $19.50

Popolnoma zlata (14 karatov)

s 7 kamni..... $33.50
s 15 kamni..... $36.50
s 17 kamni..... $38.50

Važno

SAMO ZA NEKAJ ČASA

ista ura natančno kakor zgornja slika samo okrogla s enim gladkim pokrovom in Švicarskim kolesjem, s zlatom prevlečena (goldfilled case 10 let jamčen) ● 15 kamni za samo

$8.00

ali pa ista ura popolnoma zlata (14 karatov) za samo

$13.50.

Za vsako uro jamčim!

V. J. KUBELKA,
533 W. 145th St., New York, N. Y.

POPOTNIKI.

Vsem onim, ki ste namenjeni potovati v Cleveland, posebno ako imate družino, bo potrebno nabaviti pohištvo in kuhinjsko opravo ako se hočete nastaniti v naši naselbini. Zato ob tej priliki priporočam svoje velike prodajalne, kjer dobite vse kar le potrebujete. Pri meni imate vedno poteno in zanesljivo blago.

Ako dospete v Cleveland na postajo in se neveste kam obrniti, pokličite na telefon Princeton 1381 ali pa Rosedale 1881 in jaz bom poslal en avtomobil po vas. Ako pa vzamete pocestno karo se peljite s St. Clair karo do 62. ceste in na vogalu St. Clair Ave. je naslov:

A. GRDINA,

6127 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Pri meni se lahko dobi letni koledar za 20c. poštnih znamk.

DR. ROSENTHAL,

SPECIALIST,

622 PENN AVE., PITTSBURGH, PENNA.

Dr. Rosenthal, Specialist že čez 20 let. Ako imate tajne bolezni, syphilis, čankar, kapavico, izgubo semena, bolno kri, nervoznost, želodec, ledice, mazulji, revmatizem in druge bolezni, uprašajte za nasvet Dr. Rosenthala in povedal vam bo če ste ozdravljivi.

POSEBNA PONUDBA za kratek čas je dva dolarja na teden. Ako niste zadovoljni s zdravljenjem vam vrnem dva dolarja.

Dr. Rosenthal zdravi z najboljšimi zdravili, ki jih dobi iz Evrope, Indije, Kitajske, Južne Amerike in vseh drugih krajev sveta. On želi zdraviti le svoje bolnike.

Dr. Rosenthal, 622 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

ustanovljen v Pittsburghu čez 20 let.
Uradne ure: tedensko od 9. zjutraj do 5. popol. Ob četrtkih in sobotah od 9. zjutraj do 8. zvečer. Ob nedeljah od 10. zjutraj do 3. popoldne.
Govori se slovensko. Ne zdravi po pošti. Izrežite in obdržite to objavo.

Kadar je kako društvo namenjeno kupiti bandoro, zastavo, regalje, godbene inštrumente, kape itd., ali pa kadar potrebujete ure, verižice, priveske, prstane itd., ne kupite prej nikjer, da tudi nas za cene vprašate. Uprašanje Vas stane le 2c, pa si bolete prihranili dôlarje.

Cenike več vrst pošiljamo brezplačno. Pišite ponj.

IVAN PAJK & CO.,
456 Chestnut St., CONEMAUGH, PA.

DOCTOR KOLER

638 PENN AVE., PITTSBURGH, PA.

SLOVENSKI ZDRAVNIK

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, špecialist v Pittsburghu, ki ima 22letno prakso v zdravljenju tajnih možkih bolezni. Sifilis ali zastrupljenje krvi zdravi z glasovitim 606, ki ga je izumel dr. prof. Erlich. Če imate mozolje ali mehurčke po telesu, v grlu, izpadanje las, bolečine v kosteh, pridite in izčistil vam bo kri. Ne čakajte, ker ta bolezen se nalezе.

Semenotok, kapavec ali triper in tudi vse druge posledice, ki nastanejo radi tega. Te bolezni zdravim po zadnji metodi v najkraji šem času.

Kakor hitro opazite, da vam ponehuje moška zmožnost, ne čakajte, temveč pridite in jaz vam jo bom zopet povrnil.

Sušenje cevi, ki vodi iz mehurja, ozdravim v kratkem času Hydrocelo ali vodenico, kilo ozdravim v 30 urah in sicer brez operacije.

Bolezni mehurja, ki povzročijo bolečine v križu in hrbtu in včasih tudi pri spuščanju vode, ozdravim z gotovostjo.

Revmatizem, trganje, bolečine, otekline, srbečico, škrofle in druge kožne bolezni, ki nastanejo vsled nečiste krvi, ozdravim v kratkem času in ni potrebno ležati.

Uradne ure: od 9. do 8. Ob nedeljah od 9. do 3.

MODERNO UREJENA

Tiskarna Glas Naroda

VSAKOVRSTNE TISKOVINE IZVRŠUJE PO NIZKIH CENAH.

● ● ●

DELO OKUSNO.

● ● ●

IZVRŠUJE PREVODE V DRUGE JEZIKE.

● ● ●

UNIJSKO ORGANIZIRANA.

● ● ●

POSEBNOST SO:

DRUŠTVENA PRAVILA, OKROŽNICE — PAMFLETE, CENIKI I. T. D.

VSA NAROČILA POŠLJITE NA:

Slovenic Publishing Co.,

82 Cortlandt St., New York, N. Y.